

MAGYAR NÉPLAP

FÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona.
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkeszti

BUDAY ALADAR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Közttemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:
»Páduai Szent Antal Lapja.«

Nagy-Magyarország.

Budapest, okt. 22.

A habsburgi dinasztia mindig arról volt jellegzetes, hogy évszázadokra előre akarta megállapítani az irányt, melyet maga követni és népeivel követtetni akar. Politikában az ily előrelátás és jövőre való gondoskodás csak olyan dicséretes, mint a magános gazdasági életben. Hogy nem mindig álltak a dinasztia szolgálatában a trón körül olyan államférfiak, kik aztán a kötött marsruta mellett, illetve annak néha daczára is, számolni birtak volna a napról-napra váltakozó élet gyakorlati követelményeivel, az már ismét a habsburgi uralkodó család jellegzetes »pechje« volt.

A napok, melyek most perdülnek le fejük fölött, éppen ilyen történelmi tervnek szolgálatában állani vannak hivatva. Az osztrák császár és magyar apostoli király közös egy-személyének egész sora fárad abban, hogy fokozatosan előkészítse a birodalmi sulypontra Bécsből kelet felé való átelhelyezését. A német birodalomnak közelsége, az onnan átcsapó hol rokonszenves, hol ellenszenves hullámzások, a németiségnek mindinkább erősödő Berlin felé való törekvése, a németiségnek sok szempontból való alárendeltsége a szláv törzsekkel szemben és még sok más szempontok elveszik az uralkodók kedvét Bécsből, holott egyébként ez a város nagyon a szívükhöz van nőve.

Nem kell hozzá sok tudomány, csak bizonyos éleslátás, hogy fel-

ismerjük a dinasztianak azon törekvését, mely szerint hatalmi sulypontját kelet felé eltolni igyekszik.

Tudni fontos volna most már csak az a kérdés, hogy mennyire kelet felé kívánják ezt a sulypontot eltolni? Mert Bécsből kelet felé fekszik Buda is, az igaz, de hogy onnan idáig a távolság annyi-e, mennyit a dinasztia kívánatosnak vél, azt biztosra nem állíthatja senki.

Kivált nem állíthatjuk akkor, ha tudomásban tartjuk, hogy Bécsből kelet felé fekszik Belgrád is, Szófia is, de sőt Konstantinápoly is. És ha a réti csösznek senki meg nem tilthatja, hogy egyszer-másszor magát dolovai bírónak álmodja, akkor az osztrák császárt sem korlátozhatja senki abban, hogy birodal-

mának határait úgy képzelje el, mintha azt a Fekete-tenger világoskék vize mosná!

Tréfának köntösében nagy és komoly igazságról hulljon le most a lepel. Mert egészen komolyan meg van szövegezve a habsburgi dinasztia uralkodási kétéjében ez a tétel: »Avé, e vagyunk a földön, hogy Konstantinápolyt a töröktől visszafoglaljuk!«

Hogy ugyanezen világjelentős város birtokáért más dinasztia is készek a legnagyobb áldozatra, hogy például az orosz Romanowok magukat tekintik Konstantinápoly jogszerint való urának, de hogy a Boszporus mellékére a Hohenzollern dinasztia is szívesen vetné ki hálóját, de még az is, hogy Anglia sem idegenkednék Konstantinápolyt

Kaland a hegyek között.

a maga lobogója alá hajtani, az mind nem befolyásolja a Habsburgok törekvését sem feltartóztatólag, sem háborítólag. Mert legelőször is ezt a kérdést nem a vágyak ereje, hanem a nemzeti erők fogják eldönteni.

Érdekes tanulmány most már az a kérdés: vajjon a habsburgi dinasztia tartja-e kezében a nemzeti erőknek olyan csomóját, melylyel Konstantinápoly félholdjának ragyogását elhomályosítani és helyébe a sugárzó napot fényesíteni lehetséges.

Hosszas indokolás mellőzésével kimondhatjuk, hogy egész biztonnával igenis kezében tartja dinasztia a szükséges erőcsomót, még pedig a magyar nemzet képében.

Átmeneti foglalatokra, alku, vásár, örökség útján való ország-szerzésre Europa bármely nemzete elég erős, ha a viszonyok is kedveznek neki. De hadi erőn és joga alapuló országfoglalásra, történeti tartozások kiegyenlítésére csupán a magyar nemzet. Senki más.

Évszázadokon keresztül mi teljesítettük azt a világtörténeti hivatást, hogy a kereszténységet és a kulturát nyugat felől kelet felé plántáltuk. És bár ebben sok balsors is hátráltatott is, bár a mostoha sors sokszor sujtott minket

vértanúhoz illő csapásokkal, de magunk jószántából sohse mulasztottunk semmit, amit e hivatás ránk rótt.

Kortársaink közt sokan vannak, kik a török néppel rokonszenveznek. A faji (bár fölötte kétséges) rokonságon kívül alapja volna a kettőnk közt való barátság az a pártfogás, melyben a török szultánok a negyvennyolczadiki szabadságharcz menekültjeit részesítették. De ilyen és más apró szivesség nem teszi jóvá azt az óriási kárt, melyet sorainkban és összes nemzeti érdekeink rovására a törökség elkövetett akkor, mikor közel háromszáz évig szakadatlanul üldözött minket és tiport, öldökölt, rabolt, gyújtogatott Magyarhon téerein, holott mi soha se vétettünk ellene!

A világtörténet is csak úgy kölcsönösségen épül fel, mint a magános emberek életfolyása. A magyar nemzetet örökké adóssá tette a török, még pedig a megfizetésben köteles adósává; ahogyan mi minden nemzeti kárt, mely bennünket az utolsó ötszáz év alatt ért, annak rovására irhatunk, mert a török akkor nem tekintett bennünket rokonnak, mikor ereje tulsulyban volt a mienk fölött, úgy el kell következnie annak az idő-

nek is, melyben a mi erőnk fogja tulhaladni a törökség erejét és akkor ütni fog az óra, melyben a köteles visszafizetés esedékessé válik és a törökség éppen a magyar karok sulyától fogja elszenvadni a döntő csapásokat.

Europa összes népeit heviti a vágy, hogy a félhold uralmát Europa földje magáról egészen lerázza. Nos, ezt a közös vágyat a magyar nemzet fogja valóra váltani. Az egész művelt világ szive egyértelműen dobogja, hogy Konstantinápoly tornyain újra a kereszt ragyogjon, ne a félhold. Nos, ezt az óhajt csak a magyar nemzet bírja teljesedésbe hozni.

Egészen igazságos törekvés tehát az, hogy a habsburgi dinasztia kelet felé törekszik, hogy Konstantinápolyt tekintie léte végcéljának.

Nem évtizedek feladata az ily nagy feladat. Évszázadok is elkélnek arra. De lépésről-lépésre haladva, mindig közelebb jutunk a célhoz.

Egy ilyen lépés az, hogy Boszniát végképpen bekebelezzük a magyar szent korona tartományai közé. Ősi joga teszszük ezt. Ősi joga következik a másik lépés is: okkupálni fogjuk a folyton forrongó Szerbiát, melynek királygyilkos, vámháborus és zavarosban halá-

Károlyi Sándor szobra előtt. *)

Irta: Bárd Miklós.

Érczemplék, szobra egy nemes magyarnak,
Te ihlesd zengő hurjait e lantnak,
Hogy a míg vele összecsendül ajkam,
Erő legyen és nemes ércz a dalban.
Kerülje azt a nagy szó, lenge frázis,
Mebujjúk benne még a szövirág is,
Károlyi Sándor, ércztekinteted
Ad komoly szömnak komoly ihletet.

Férfit éneklek, nagy, nemes urat,
Kit hü képmásban e szobor mutat;
Itt élt közöttünk királyi vagyonban,
S ez érczhomlokon mégis néma gond van;
E nyilt szemekből nem mosolyogtak élvek,
Ez ércztekintet mindig messze nézett,
S termő melegként áradt szét sugára,
Mig szemet vet a milliók bajára.

*) Ezt a költeményt szavalták el szerdán délelőtt Károlyi Sándor gróf szobrának leleplezési ünnepélyén. Ezenkívül megjelent a költemény abban a könyvben, a melyet Buday Barna szerkesztett »Károlyi-Emléklapok« czímmel. Ebben benne van Károlyi Sándor élet- és jellemrajza és néhány érdekes epizód az elhunyt életéből. Ezenkívül fel vannak sorolva alkotásai és méltatva van jelentősége.

Szemét vetett rá, s szemét rajt feledte,
A férfilelek felbuzdult a tette;
Az ellenárnak nem rettege sodrát,
A vergődőknek odanyújtja jobbját;
Testén érzi, az ár miként sodor,
S megáll szilárdan, mint ez érczszobor,
Mert hü, igaz volt, hő a szivverése,
Elméje mély s nagy a felismerésbe.

Egy nemzetrontó nagy veszélyt felismert,
Meglátta lent a vergődő kisembert,
Kit huz az ág is, s a kiélt rögön
Csak küzködik és teng örömtelen;
Kit a szegénység hajt ujjabb robotba,
Nincs reménysége, csak a vándorbotja,
A nagy ur látta, megfájult a lelke,
S a föld szegényét gondjaiba vette.

És munkához lát. — Nem kér: Ha halás, —
Munkát irányit a helyes belátás:
Az alamizsnán teng csupán az inség,
Erőt neveljen az okos segítség,
„Kit szerteszt hullsz, mint az oldott kéve,
Gyere kisember, álljunk szövetségbe“.
Igy szól, miközben karját nyújtja néki,
Élni tanítja, mikor felségéli.

erőnk fogja
erejét és ak-
melyben a
esedékessé
ppen a ma-
ogja elszen-
okat.

őeit heviti a
old uralmát
ról egészen
zós vágyat a
valóra vál-
lt világ szíve
, hogy Kon-
ujra a kereszt
ld. Nos, ezt
gyar nemzet
ni.

örökvés tehát
dinasztia ke-
y Konstanti-
végczéljának.
data az ily
dok is elkél-
l-lépésre ha-
bb jutunk a

hogy Bosz-
bebelezzük a
tartományai
zük ezt. Ősi
ásik lépés is:
ton forrongó
királygyilkos,
osban halá-

szó kalandor politikája régen ugy
fest közvetlen szomszédságunkban,
mintha üszkével lángbaborítani
Magyarországot kívánná elsősor-
ban. Ez az ország táplálja észbeli
és pénzbeli áldozatokkal a mi hor-
vátjainkat. Ha békére áhítózunk
saját határainkon belül, akkor meg
kell vivni a háborút Szerbiával. És
ha megvívjuk, biz nincs ott más
lehetőség, minthogy bekebelezzük
ezt az országot is, mely különben
se lesz majd új teste a magyar szt.
koronának, hiszen már egyszer
idetartozott és csak a török tépte
el tőlünk.

Következni fog még majd más
lépések sorozata is és más orszá-
gok is a bekebelezendő tartomá-
nyok szerepére vannak kijelölve a
világ történetében. Hogy bizonyos
korlátot szab ebben nekünk az
európai államok együttes félté-
kenysége, az feltartóztathatja, de
meg nem akadályozhatja, hogy
visszaállítsuk az egykori Nagy-
Magyarország területi dicsőségét
és eképpen szomszédjává legyünk
annak az országnak és népnek,
melylyel elszámolni valónk van.

Törökország megegyszer érezni
lesz kénytelen a magyar fegyve-
rek élet és a magyar harci vitéz-
ség dorongját a testén. Örökké
adós nem maradt nép a megbán-

tójának, ha csak fennmaradni tudott.
Mi fennmaradtunk és a töröknek
megfizetni fogunk. Kicsinyes tekin-
tetek, álszenteskedő barátság, apró
czirógatások nem irthatják ki a
magyar népből emlékeit azon os-
torcsapásoknak, miket a török há-
romszáz éven át mért a mi tes-
tünkre — arcunkba!

Hogy három tenger fogja-e még
valaha mosni Magyarország hatá-
rait, azt nem tudjuk, de hogy a
Fekete-tenger partján piros-fehér-
zöld zászlók fognak lengeni, az
olyan bizonyos, mint hogy egykor
Budán ragyogását kellett látnunk
annak a félholdnak, melynek mind
a két szarva a mi szivünkben dől-
ködött.

A habsburgi dinasztia nyilván-
tartja a magyarság ezen ősi adós-
ságát; jól teszi. És ha ivadéka
magyar trónon ülnek, mi nem iri-
gyeljük tőlük a sors dicsőségét,
hogy habsburgi vezér vezessen
minket majdan a Duna mentében
le, kelet felé, mind egészen a
Boszporusig!

B. A.

A választási reform.

— A népnek nem kell a plurális. —

A héten *Andrássy* Gyula gróf bel-
ügyminiszter határozott ígéretet tett,
hogy a képviselőház ülésén még

november hó folyamán bizonyosan
előterjeszti a választójogi reformról
szóló törvényjavaslatot.

Itt van tehát az ideje, hogy ösz-
szefogjuk mindannyian, magyarok,
mert nemsokára kezdődik a nagy
küzdelem, a mi küzdelmünk a plu-
rális ellen. És a titkos ellen is, ne-
hogy azzal vádoljanak bennünket,
hogy módot adunk ellenségeinknek
a titkos aknamunkára.

A héten összesen 773 levél érke-
zett a magyar nép köréből szerkesz-
tőségünkbe. Ezek közül egyetlenegy
sem szavazott a plurális mellett.
Nyílt szavazás mellett szavazott 769,
titkos mellett 4. Mind a 773 szava-
zat magyarul írni és olvasni tudás-
hoz köti a választói jog megadását.

A múlt heti és azelőtti szavaza-
tokkal együtt már most így állunk:
Kaptunk eddig összesen 2716 sza-
vazatot. Ezek közül egyes választói
jogot követel 2710 olvasónk. Töb-
best csak 6. Nyílt szavazási rend-
szert kíván 2703 olvasónk. Titkost
csak 13. Magyarul írni és olvasni
tudáshoz óhajtja kötni a választói
jogot 2709 olvasónk. Teljesen álta-
lánost kíván 4, adóhoz kötöket 3.

Ezekből levonjuk a konzekven-
cziát. A Magyar Néplap tehát most
már tisztán látja, miért kell a ma-
gyar nép javára küzdeni . . .

Ujabbán még az alábbi leveleket

Magyarán szól és nem süket füleknek:
„Segíts magadon, majd én is segitlek“
S a mi szegénynek téli, nyári szükség,
Helyébe hozza menten a segítség,
Ne higye senki, hogy ezt ingyen adják,
De nem veszik el érte derekálját,
S még kitanítják szives ráadásul:
Becse, hitele nő, ha összetársul.

S a négy folyam hónapban szertefutva,
Aldás-hozóvá lesz a „Hangya“ utja.
Nyomát a kártyán jelző zöld csikok
Mézannyi falvak, — mind oázisok,
Ezernyi nyájas, mosolygó jelenség,
Vallja, hogy innen megfutott a szükség,
Utban a jó mód, s a föld emberének
Hallgatag ajkán megcsendült az ének.

S hol egy bölcs szóra sok kérges marok,
Kézt kézbe téve, eként összefog,
Mint Anteus, mikor a földet érte,
Lábra, erőre kap a föld szegénye.
Érzi becsét, nőttén becsérzetének,
Jussát e földhöz, hol apái éltek,
Látja: az ég is kiderül felette,
Károlyi Sándor gondjaiba vette.

S a nagy ur, ki egy nagy veszélyt felismert,
Mig ekként védi, óvja a kisembert,
Kimond egy nagy szót, magyarán, hiven,
És ez a nagy szó sulyos intelem:
„Mit a kisember elhagy, nem mivel,
A földet ez a nemzet veszti el,
De melyhez tapad, minden termő holdban
Nemzetfentartó erő s hatalom van“.

Aztán egy nap a munkát abbahagyta,
Ősihez tért meg a kisember atyja.
S ma itt, e szobron csüng búsan merengve,
A hívek és a tanítványok serege.
„Ez Ő, az erős, tiszta szívű férfi!“
Így szól nem egy, míg könnyein át nézi,
De haj, a nehéz felhő most is ott van,
Az érczhomlokon ma is néma gond van.

És ez a gond, az édes apa gondja,
Mely őt nyugodni odatúl se hagyja:
Mely most a lanton szót, hangot talál,
Fájón kicsendül s szivetekre száll.
Hívek! Ez érczmelék tövében állva,
Ismerjetelek benn Károlyi szavára:
„Honom gazdái, nemes férfiak,
Ne hagyjátok el az árváimat!“

ket kaptuk multkori kérdéseinkre:

Tekintetes szerkesztőség! A választói jog egyes legyen és nyílt, mert a többes a jobbmodu és iskolázottabb zsidóságnak szolgáltat ki bennünket. Már pedig így is a zsidók az urak. Amugy pedig meg lesz czáfolva az a mondás, hogy Magyarország nem zsidóország. Persze, a nemzetiségek könnyen ugrálnak, mert azoknak nincs mit veszteniök, de ha mi, magyarok nem helyeseljük a plurálist, annak van oka és alapja. Csak az kapjon választói jogot, a ki magyarul írni és olvasni tud. Tisztelettel *Czakó István*, N.-Szredistye.

Tekintetes szerkesztő urak! A fajmagyarnak meg kell adni a szavazati jogot, ha írni olvasni nem tud is, épen úgy, mint az írni olvasni tudóknak. Ellenben a nemzetiségeknek csak úgy, ha magyarul írni és olvasni tudnak. De, hogy azt ne mondják, hogy ők teljesen ki vannak zárva, nekik is kell tizre egy szavazati jogot adni, ámbár még az is sok nekik. A választói jog legyen egyes, mert Isten előtt a legnagyobb ur is csak olyan egy ember mint a legszegényebb, a szavazás pedig legyen nyílt; igaz, hogy így talán több gyűlölködés adja elő magát a pártok közt, de talán még sem tudnak annyit megvesztegetni, mintha titkos lenne, mert sok nagyon hamar eladja elvét egy kis borért, pörköltért... Reméljük, hogy ezután nem fog így történni, tehát a szavazás legyen nyílt így lesz leghelyesebb és legigazságosabb. Teljes tisztelettel *Hutvágner József*, u. m. ör, Nádasd-Ladány.

Tekintetes szerkesztőség! Az Isten nem kötötte az üdvösséget írni és olvasni tudáshoz. Ezért minden magyar állampolgár legyen választó, ha írni olvasni nem is tud. Még 24 éven aluliak is, ha már megnősültek. Ellenben az istenkáromló, hazaáruló szocziáldemokratákat törölni kell a jogból. A szavazás legyen egyes és nyílt. Mély tisztelettel *Bar-tuska István* cipész mester, Pered.

Tekintetes szerkesztőség! Legyen választói joga minden magyarnak a ki írni és olvasni tud és a 24 évet betöltötte; sem adó sem rang sem iskolázottság nem adhat kiváltságot a törvényben és jogban. Egy magyar egy polgára a hazának akkor is, ha szegény, akkor is, ha nagy ur, tehát legyen a szavazás egyes és nyílt, nem titkos. És minden

Magyarországon született magyar honfitársnak legyen joga. Zsidónak vagy szoczialistának szavazati joga ne legyen. Tisztelettel *Rack György* közművesm. Antalfalu.

Tekintetes szerkesztőség! A Magyar Néplap 38. számában közölt, a választójogra vonatkozó kérdésekre az alábbiakban adom meg a feleletemet! 1. Legyen a válcztójog egyes. Mert a gróf is egy, a gazda is egy ember. 2. A szavazás legyen nyílt. Mert ez jobb és igazságosabb. 3. Legyen mindenki választó, a ki magyarul írni olvasni tud. Hazafias üdvözléssel *Kele István*, földmives Szent-László.

Tekintetes szerkesztőség! Bizony még jobb hazafiai is lennének a hazának, ha még a választójog azokra is kiterjedne, a kik a mágnás urak vagy a zsidó uraságok földjeit munkálják. Mert ha mi földmunkás emberek nem részesülhetünk abban a szerencsében, hogy a magunk földjét munkálhatjuk, abba csak belenyugszunk. Hanem ha még választó jogot sem adnak, mégis igen szívére hat minden becsületes munkástestvéreinknek. A mai korszakban a vagyontalan embernek van legtöbb gyermeke, mert azok istenfélőbbek. Tehát a haza védelmére is abból kerül legtöbb. A ki pedig a hazát megvédelmezi az a választó jogot is megérdemli. A ki a plurálist óhajtja, annak nincs tizta szive. 1. A választójog legyen egyes, 2. nyílt, 3. minden honpolgár, a ki magyarul írni és olvasni tud, választó lehessen. A Magyar Néplap hü olvasója *Lócsi Mihály*, uradalmi gazda, Emilház.

A magyar vér.

Budapest, október 22.

Még az 1878-iki boszniai hadjárat alkalmával keletkezett ez a népdal:

Zsindelyezik a kaszárnya tetejét,
Mind elvitték a legények elejét;
Maradt itthon kettő-három nyomorult,
Rátok, lányok, még az ég is beborult.

A politika szinpadán *ma* ezt a dalt ismét föl akarják újítani. Megint el akarják vinni a „legények elejét”. És megint *csupa magyar katonát akarnak a háboruba vinni*. Ismét magyar vért akarnak ontani!

Ezer és ezer magyar családnak szorul össze a szive, mikor olvassa az újságok híreit, hogy csupa magyar ezredeket akarnak mozgósítani. Eger-

ből, Szegedről, Nagyváradról, Debreczenből, Békéscsabáról akarják Boszniába és ki tudja, talán Szerbiába vinni a magyar katonákat. Ez már nem politika többé; ez a magyar katonáknak vágóhidra vitele; ez a magyar családok fenyegető gyásza.

Ez sokaknak aggodalma. Pedig hát *nem azért aggodunk, hogy háboruba kell mennünk*. Hanem azért, vajjon a leendő Nagy-Magyarország érdekében történik-e ez? Mert *ha igen, akkor szívesen megyünk* és szívesen ontunk vért...

Bosznia okkupációjánál hétezer halott volt a mi részünkön; ezek között *ötezer magyar fiu volt*. Most úgy látszik, mikor Bosznia annektálására kerül a sor, ismét magyar vért akarnak ontani.

A mi hadseregünkben békés időben rá sem néznek a magyarságra. Az összes magas állásokat németekkel, csehekkel, horvátokkal töltik be. Lenézik a nyelvünket, üldözik a véreinket. De amikor háborura kerül a sor, akkor előre küldik a magyar ezredeket: hadd ontsák a magyar véreket.

A politikus urak persze nem törődnek a magyar anyák jajgatásával. Mert hiszen azok nem választók. Képviselőink meglapulnak. Az udvari tányérnyalás a legvéresebb száju honatyák szájából kiütötte a fogakat. Tőlük nem lehet kívánni, hogy erélyesen tiltakozzanak a delegációban a katonai igazságtalanság ellen, hogy Boszniáért minden alkalommal tulnyomó részben magyar vért áldoznak, de nem adnak érte semmit.

Ha adnak; akkor nem szólunk egy szót sem.

Nem huzódik vissza gyáván a magyar katona a háboru elől. De hogyha minden jóban csak száztóli részünk van, akkor tessék a rosszat is százalékos arányban kiosztani. Tessék a közös hadsereg különböző nemzetiségű ezredeit — *a kvóta arányában a háboruba küldeni*. Akkor a magyar vérből csak 36 százalék fog folyni odalenn a Balkánon.

Vagy talán beismerik hivatalosan, hogy a német, cseh és horvát katonák nem valók háboruba? Hogy azok csak a kaszárnyában és a korcsmákban tudnak legénykedni? Hogy csak a polgári elemmel szemben való katonai brutalitásokban hősök? Ha elismerik, hogy csak a magyar katona erős, bátor és megbízható a háboruban, akkor tessék *elismeréssel adózni a békében is*.

Vagy volna még egy mód, hogy helyre állítsuk az egyensúlyt az igazság serpenyőjében. Ha magyar

vért ontanak Boszniáért, tessék ezt az országot azonnal Magyarországhoz csatolni. Akkor legalább az egri baka és a debreceni huszár tudja, hogy Magyarország érdekéért fog vérezni.

Tudnia kell a katonának, hogy micsoda célért harcol. Kell valaminek lenni a katonai parancson kívül is, a mi lelkesítse a vérontásnál.

Magyarország asszonyai magyarázzák meg ezt azoknak a képviselőiknek, akik odakünn a vidéken párduczos kaczagányban szoktak henczegni, de itt Budapesten rendszeren nyulbörbe bujnak.

Ha mindenáron vért kell ontani Bosznia annektálásáért, tessék előre küldeni a horvátokat. Verekedjenek a horvátok a szerbekkel. Ebből a vérontásból legalább kettős haszna lenne a magyarságnak: kevesebb lenne a szerb is, meg a horvát is.

Vagy ha csak a magyaroknak erejében bizik a király, akkor adja meg a magyar ezredeknek a — *magyar nyelvet!* Ha ezt megteszi a felség, akkor hátran kijelölheti Európa térképén azt a távoli határvonalat, a meddig a hatalmát ki akarja terjeszteni, a nyelvében is *magyar hadsereg világsodát fog produkálni* s meghódítja számára az egész Balkánt.

A kenyér.

A magyar gazdaközönség szerveztlensége folytán, teljesen ki van szolgáltatva az ország gabonatermése a börze s a malmok spekulációjának. Évtizedek tapasztalata bizonyít a mellett, hogy a gabonaárakat a börze és a nagymalmok szabják meg.

Amikor a gazdák buzatermését olcsó pénzen összevásárolták s a gazdasági magtárakban s a közép- és kisbirtokosok padlásán fogytán van a buza, rohamosan emelkednek az árak, a mi természetesen a liszt árát is felszökteti, a mit az egész ország fogyasztó közönsége megérez.

S hogy még horribilis árakat lehessen szabni, híresztelik kora tavasztól aratásig, hogy az egérpusztítás, fagy, szárazság, vagy tulnedvesség, rozsdá, köd, jégverés tönkretette a vetéseket, rosszak a kilátások nem lesz gabona.

Mihelyt megindul a cséplés, pereg a szem s a kalász önti a buzát: egyszerre hasábszámra jelennek meg a gazdasági tudósítások, melyek szerint várakozáson felül meglepő gazdagsággal, fényes eredménnyel ütött be a termés.

A Bánát, Szerémség, a nagy Al-

föld, Dunántul s a kerek nagy világ minden gabonatermő vidéke csudamenyiségű búzát termelt. A hír betetőzéseül világgá kürtölik, hogy a budapesti raktárak, a nagy malmok tele vannak tavalyi búzával. A meglévő készletet se tudják elhelyezni, földolgozni.

Ausztriában olcsóbb a liszt, mint Magyarországon a buza.

Erre szédítő sebességgel esnek a gabonaárak. A nagy gazdák csekély kivétellel, a kik tarthatják, nem esnek e börze-manőver áldozatául; a közép és kiscgazda azonban kénytelen piacra vinni termését, mert pénzre van szüksége.

Aratás után kell adósságokat fizetni, hogy a dobot meg ne üssék, aratás után kell adót fizetni, mert ilyenkor szorítják az adóprést. És elvégre ősi szokás Magyarországon, hogy a magyar gazda, amint betakarította és kicsépelte gabonáját, nem sokat okoskodik, nem spekulál; hanem piacra dobja mindenét s úgy adja a mint veszik.

Nincs ember az országban, a ki ezt a bolond állapotot ne ismerné. Erről beszélnek a falusi kovácsműhelyben, a kis- és nagy-vendéglőben, olvasó-körben, kaszinóban, a vármegyeházán, a törvényhozó testületben, de eddig még senki sem fogott hozzá, hogy a tarthatatlanul káros helyzetet megváltoztassa. A börzetörvény reformját minden évben szóvá teszik, elevátorok felállításáról is sokat beszéltek s a gazdák országos és helyi szövetkezéséről is sokszor hallunk hangzatos beszédeket; mindazáltal minden marad a régiben.

A mikor a buza piacra kerül, ha még oly kevés termelt is, leszáll az ára; a mikor már a börze és a nagymalmok raktárába jutott, csudálatosan felszökik az ára. Évről-évre megismétlődik az apály és dagály, anélkül, hogy természetes oka lenne, illetve a rossz, vagy jó gazdasági évben lenné alapját és a magyar gazdaközönség veleszületett, hagyományos nemtörődomséggel türi, hogy mint használják ki földjét, jóságát, munkáját, életerejét.

Az idén is a régi kerékvágásban tette meg az utját az üzleti spekuláció. Tavasztól aratásig horribilis ára volt a búzának. Föl is verték a liszt árát pompásan, sőt még azzal is megfenyegették, hogy ha a fogyasztó közönség drágálni meri a liszt árát, a malmok üzemüket kénytelenek lesznek beszüntetni. A közönség jajgatott és fizetett, vagy adós maradt. A malmok pedig tovább öröltek.

Most, a mikor a termelők már eladták a búzát, megint folytonosan emelkedik az ára.

A manőver, mely mindig jól bevál, azt eredményezi, hogy a termelő olcsón ad el, a fogyasztó drágán vásárol s a közvetítő kereskedelem, a számító vállalat a termelőn is, fogyasztón is busásan nyereszkesedik.

A börzetörvényt föltétlenül reformálni kell. A kormány megígérte a reformot; teljes bizalommal nézünk a reform elé s erősen hisszük, hogy az ígértet valóra váltva áldást hoz az országra.

A közvetítő kereskedelem jogsultságát készséggel elismerjük, sőt nélkülözhetetlennek tartjuk, de nem a mai alakjában.

Kereskedelem nélkül nincs gazdasági élet, de a termelőt és fogyasztót az üzleti érdekeknek, spekulációknak, fogásoknak kiszolgáltatni, hogy teljesen a kereskedelem hatalmába essék, józan fővel, okos észszel nem lehet, nem szabad.

POLITIKAI VILÁG.

Erdőt vett . . .

Erdőt vett a zsidó,
Nagy, szép fenyves erdőt.
S elhordta a fáját,
Hagyott kopár mezőt.

Hazám! ha nem ügyelsz,
Ép így bán el véled.
S nagy, mély bánatodra
Koldussá lesz néped.

Bódogh János.

A delegáció.

A héten a magyar delegáció pénzügyi albizottsága letárgyalta és megszavazta a közös pénzügyminiszterium költségvetését.

A bosnyák hitelt is megszavazta a delegáció egyesült négyes albizottsága.

Az osztrák delegátusok visszaérkeztek Budapestre. Hadügyi bizottságuk már ülést is tartott, a melyen Schönaich báró közös hadügyi miniszter nagy beszédet mondott, előterjesztette azoknak a követeléseknek a hosszu jegyzékét, a melyekkel a közel jövőben a delegációk elé akar állni. Hogy a létszámemelésre szükség van, azt már régóta halljuk, — de a fölszerelési szükségletnek olyan gazdag listáját tárta föl a hadügyi miniszter, hogy a hadsereg-fej-

lesztés tervének e nagy méretei szinte megdöbbennek az embert. Azt hittük, hogy például az ágyu-kérdésen már túl vagyunk; nemrég kapott a hadsereg ezer új ágyut és tömérdek tarackot; most már ismét új hegyi-ágyukra, új vár-ágyukra, új ostrom-ágyukra és új könnyű és nehéz tarackokra lesz szükség. Ezenben aligha lesz kétévi katonai szolgálat, mert *ha az összes hadügyi kiadásokat megkétszereznők*, mondja a hadügyminiszter, *még ez is kevés volna* a kétévi szolgálat behozatalára. A közös költségvetéseket ezen a héten külön-külön tovább tárgyalják a magyar és az osztrák delegátusok, bizottságokint.

Nos, várjuk a *közös nyilvános főüléseket* és előre is kíváncsiak vagyunk, mit szólnak magyar delegátusaink az osztrák *lehetetlen katonai követelésekre*... Sokat csalódott már a magyar nép, megéri, hogy még ezeket is megszavazzák szeretett képviselői.

A külföld a magyar királyhoz.

A múlt héten Budapesten volt a német nagykövet és átadta királyunknak *Vilmos* császár sajátkezűleg írt levelét, a melyben helyeslését fejezi ki a német császár Bosznia és Herzegovina elfoglalása fölött.

Ezen a héten az *angol* nagykövet is Budapestre érkezett. Vasárnap déli egy órakor ő felsége magánkihallgatáson fogadta a nagykövetet; a kihallgatás alkalmával, a mely körülbelül husz percig tartott, a nagykövet átnyújtotta VII. Edvárd király válaszáat a magyar király levelére.

Edvárd királynak Ferencz József királyhoz intézett válasza hangján az a barátság tükröződik vissza, a mely a két uralkodó viszonyát eddig is jellemezte.

Eddig tehát Németország és Angolország küldött formaszzerű választ királyunk levelére, Bosznia annexiója dolgában. Hátra van még az olasz király, a francia köztársasági elnök és az orosz czár válasza. Ugy halljuk, hogy az előbbi két államfő válaszlevelét rövid időn belül, talán még e héten adják át nagyköveteik.

Apponyi beszámolója.

Vasárnap *Apponyi* Albert gróf kultuszminiszter Jászberényben óriási lelkesedéstől kísérve tartotta meg beszámoló beszédét. A város közönsége diadalkapukkal és zászlódiszszel fogadta a minisztert. Beszédében Apponyi az általános politikai helyzetet különösen a keresztény magyarságra nézve kedvezőnek jósolja a közel jövőben is. A nagy

tetszést keltett beszéd után ünnepi lakoma volt, a melyen számos felkösztöntő hangzott el.

Ellenségeink a plurális ellen.

Vasárnap a románok tizenkilenc helyen, a tótok, a délnémetek, a radikális polgárpárt és a szociálisták az ország mintegy ötven községében tartottak népgyűléseket a kormány által tervezett választó jog ellen. Hodzsa Milán országos képviselő Urszentiván és Osevé községekben beszámoló beszédeket mondott. Mindkét helyen a népgyűlés csatlakozását fejezte ki a pluralitás elleni küzdelemhez, képviselőjének bizalmat szavazott, a királyhoz pedig táviratot küldött, melyben arra kéri az uralkodót, hogy az *Andrássy-féle* pluralitási javaslatához hozzá ne járuljon. A román népgyűléseknek azonos tartalma napirendjük volt és elítélve a pluralitást, valamennyien ő felségéhez hódoló táviratot intéztek az általános és titkos községenként gyakorlandó választó jog érdekében. Tehát *titkos* kellene nekik és *általános*. Csak lessék. A magyarok igen, megkapják, de a hazaárulók — soha!

Osztrák kormányválság.

A múlt héten a csehországi tartománygyűlésen véres botrány támadt. A csehek nagy elkeseredéssel viseltetnek az osztrák kormány iránt és minden áron meg akarják bukztatni. A tartománygyűlésen a csehek megverték az osztrák képviselőket. Két cseh miniszter azonnal be is adta lemondását. Mindez azért történt, mert a csehek ellenzik az osztrák kormány törvényjavaslatait. A héten *Beck* báró osztrák miniszterelnök kihallgatáson jelent meg az uralkodónál és jelentést tett kabinetje válságáról. A *Beck*-kabinet soha ily súlyos helyzetben még nem volt, mint ma. Mert akár meg kell maradnia a lemondott két cseh miniszternek állásában, akár másokat neveznek ki helyükbe, a kormány és a cseh pártok közt való viszony többé nem olyan, mint volt. Legálább a csehek azt hangoztatják, hogy ha az uralkodó nem is fogadja el a két miniszter lemondását, a kormánnyal szemben ellenzéki maga-

tartást fognak tanusítani. Nagyon megoszlanak a vélemények a felől, vajjon siker koronázza-e *Beck* báró békítő fáradozásait, mert esetleg egész rendszerváltoztatást tesz szükségessé az új helyzet.

TÁRCZA.

A gyaloghintótól a gépkocsiig.

A mikor még a civilizáció legkezdetlegesebb fokán éltek az emberek, nem ismerték a közlekedés mai gyors és hatalmas eszközeit. Akkor még csak gyaloghintón utaztak az emberek. Ez a gyaloghintó a szegény embernek *két lába* volt; — a fejedelmek és a nagyurak gyaloghintója ellenben olyan, mint a minő a képünkön látható.

Később jöttek rá, hogy az ember nem állat, tehát a kocsit huzására szamarat, öszvért, lovat használtak föl, a mi nem kis mértékben gyorsította a közlekedést. A régi egylovas kocsik úgy készültek, hogy azokban elfért az egész háznép, minden uti czókmókkal együtt. Persze, a nagyurak azzal tüntettek, hogy díszes családi hintójuk elé két lovat fogtak be.

Hát még a fejedelmek! Azok valószínűságos szárazföldi Noé-bárkában utaztak. Még rendes sétakocsizásra is csak nyolcz lovas hintóban mentek. Ámbár ma is elég nagy fényűzést fejtenek ki.

De csak lassu volt az ilyen utazás. Kolozsvártól Budapestig beletelt két hétbe. Nagy Lajos királyunk anyja Visegrádtól Nápolyig öt hétig utazott.

Ma? A gyorsvonat száz kilométerre viszi az embert óránként. A vizen majdnem ily gyorsan halad a gőzhajó. Hát még a villamos! De mindezeket fölülmulja az automobil szédítő gyorsasága. A ki még nem látott az országuton száguldó automobil, annak hiába is beszélnek mesébe illő gyorsaságáról.

Étvágyunk

egészséges gyomrunk van, nem vagyunk rosszul, nincs székrekedésünk, mióta a Feller-féle hashajtó Rebarbara Elsa-nilulákkal használjuk, 6 doboz 4 K. bérmentve. Hozassuk Feller V. Jenőtől, Stubica Centrale 18. sz. (Zágrábm.) **Elsa.**

Nagyon a felől, eck báró esetleg esz szük-

a gép-

ezió leg- az em- özlekedés eszközeit. tón utaz- oghintó a volt; — k gyalog- t a minő

az ember huzására asználtak en gyor- gi egylo- k, hogy háznép, vütt. Per- tüntettek, k elé két

Azok va- bárkában cocsizásra an men- gy fény-

ilyen uta- tig bele- királyunk öt hétig

kilomé- nkint. A halad a mos! De automobil még nem ldó auto- beszélnek

Ime, hová fejlődött az emberi tudás a mai napig.

Most már csak a kormányozható léghajó van hátra. Az lesz minden közlekedési eszközök koronája.

S talán akkor vége lesz? Dehogy. Mindig még újabb és csodálatosabb dolgokat talál ki a leleményes emberi elme, így a közlekedési eszközök terén is még a csodálatos találmányok egész sorát várhatjuk.

Persze, ezt már mi, ma élő emberek aligha fogjuk kivárthatni. De nem baj. Hadd maradjon unokáinknak is bámulni való . . .

Marion.

— Elbeszélés a társadalmi életből. —
IV.

Irta: *Károlyi Gyula.*

Miklós föltette magában, hogy nem fog addig nyugodni, a míg a kis Reiter Lujzát és eltűnésének titokzatos körülményeit föl nem fedezi. A lapban csak röviden írta meg az esetet, de annál erősebb szavakkal támadt a rendőrségre, a mely elég lelketlen volt a füle botját sem mozdítani a különös ügyben. Azután neki indult az utcák végtelen, sikamlós, bűnös sorainak.

Ugy érezte magát, mint a ki döntő ütközetre készül. Valóban, ez a dolog fogja az ő sorsát, helyzetét, a megkezdett munka eredményességét, vagy pedig teljes kudarczát eldönteni. Ha most sikerül neki földeríteni azt, a mit a rendőség szemmel látható aggodalommal oly nagyon titkol és rejteget, akkor oly erős fegyver lesz a kezében, a melylyel máris győzött; — ha pedig ezt is kicsavarják a kezéből, akkor bukása kétségtelenül meg van pecsételve.

A társadalom ellen, akár jó, akár rossz irányban haladjon is az, egyes ember eredményesen nem harczolhat . . . Ebben a városban különösen nem . . . A tömeg rosszságát egyetlen ember jósága meg nem változtatja . . . Ezek a szavak csendültek még mindig füleibe, a melyeket Popescu mondott neki, akkor, a mikor még az első lépést készült csupán megtenni . . . És gondolatai folytonosan csak ide tértek vissza . . . Vajjon nem jobb lett volna még akkor, a kezdet kezdetén más gondolni és azt a kezdő lépést vissza vonni? . . . Nem! Még most is azt mondja, erős hittel, kitartó bizalommal, hogy nem! Most, a mikor pedig már

sok-sok tapasztalata mást arról győzött volna meg, hogy lehetetlen magát továbbra is itt megtartania . . . Erős lélekkel áldotta meg az Isten s ő ezt az erőt csak fokozódni, növekedni érezte az elszánt, elkeseredett, semmi eredménnyel sem kecsegtető küzdelmek során . . . Tehát döntse el ez a kéznél fekvő eset az egész nagy ütközet sorsát. Azét az ütközetét, a mely egyetlen ember és a bűnös város társadalmá között foly életre-halálra . . .

. . . A Hugó Irén házát nem volt nehéz megtalálni. Ismerte mindenki ezt a Szepesi-utczában lévő egyemeletes hajlékot, a melynek kapuja alatt a ház tulajdonosnőjének nagy hírű kalapkészítő üzlete nyílt. Sárga tölgyfakapui éjjel-nappal állandóan zárva voltak s csak csöngetésre nyíltak meg, akár nappal, akár éjjel . . . Egyébként a ház környéke épen nem volt forgalmas hely.

Miklós nagyon jól tudta, hogy ha egyszerűen bemegy a házba s a kis leány után kérdezősködik, semmiféle eredményt nem fog elérni. Csak egy mód állt tehát előtte: csellel bejutni a házba, kitalálni annak belső világát s esetleg bizonyos meggyőződést szerezni, ott van-e a kis leány valóban?

Estig a kávéházban ült s Popescuval erről az ügyről beszélgetett.

— Semmi módon sem fog a házba bejutni, szólt az ügyvéd, a mennyiben oda csak »bevezetett« urak és hölgyek léphetnek be. Am nemsokára itt lesz a kávéházban egy jogász ismerősöm; arról tudom, hogy szokott oda járni s az talán be fogja önt vezetni. Azonban célját el ne árulja neki; mondja azt, hogy csupa unalomból kíván egyszer Hugó Irén »éjszakáin« jelen lenni . . .

Az illető fiatalember csakugyan nemsokára megjelent s miután Popescu hosszasan beszélt vele, meg is ígérte, hogy bevezeti Miklóst Hugó Irén zárt házába.

. . . Éjjel felé becsöngettek a Szepesi-utczai épület kapuján. Korosnak látszó nőszemély nyitotta azt ki s gyanakvó pillantásokkal fűrkészte Miklós arczát.

— Pál urat hoztam el! szólt a jogász.

Ez volt a jelszó, ha új vendéget vezettek a házba . . .

Szerencsésen bejutottak . . .

*
Óriási, biborszínű szőnyegekkal és tapétákkal bevont terem tárult Miklós szeméi elé, a melyet a me-

nyezetről aláfüggő villanyos csillárok kápráztató fénnel világítottak be.

A terem hajójában bársonyos székekkel körülvevett asztalok sorakoztak, mint valami pazar keleti fejedelem kávéházában. Köröskörül függönyös páholyok, szintén asztalokkal és bársony székekkel, ezek mögött egy-egy ajtó rejtett szobákba nyílt . . .

Ilyenkor volt a büntanya a legnépesebb . . .

Miklós a jogászszal egy félreeső páholyba ült s a mit onnan látott, az szégyenét kiáltozta ég felé a mai társadalom erkölcsi romlottságának.

A város legelőkelőbb urai, vezető férfiai és hölgyei vettek részt az orgiákban.

Az asztalok között a ház »urnője«, Hugó Irén sürgött-forgott anyjával; mind a ketten testes nők voltak, előbbi harmincz, utóbbi ötven éves lehetett. Höfehér kötő volt előttük s vacsorával, csemegékkal, italokkal és frissítőkkel szolgáltak a »vendégeknek«.

S azok a vendégek! . . . Miklósnak nem az volt furcsa, hogy ilyen hünbarlang a világon létezik s nem azt csodálta, hogy ha nem akad ember, a mely fölkutassa és megsemmisítse, hát miért nem zudulnak reá elemi, isteni csapások, mint egykor Ninivére, hanem furcsa volt előtte, hogy olyan embereket, a városban köztiszteletet bitorló egyéneket látott itt, a kikről talán sohasem hihetett volna el ily rettenetes züllöttséget.

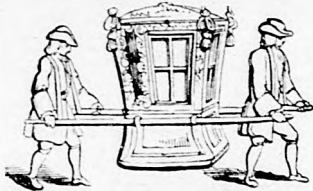
Az egyik asztalnál két öreg ur ült; az egyik törvényszéki, a másik királyi táblai bíró volt. Mellettük két kis leány: az egyik tizennégy, a másik tizenkét éves lehetett. Mind a négyen mohón itták a jégbe hűtött pezsgőt; a leánykákon meglátszott, hogy a gyilkos ital kiött belőlük minden érzést, minden öntudatot. Égő, lázas szemek versenyt csillogtak a nyakukba akasztott gyémántokkal s tiszta fehér ruhájukban úgy néztek ki, mint két ártatlan, de megvakított áldozati bárány a fertő oltárán . . .

Jobbra a másik asztalnál két főorvos suttogott kétfelől egy fejletlen, szintén igen kis kora leányka füleibe, a mitől a gyermek pirult, de — mosolygott is . . .

Közvetlen közelükben egy alig tizennyolcz éves dzsentri-fiu Cserkész Lajos képviselő ur társaságában mulattatta hangos és erkölcs-telen élczekkel Boldizsár Rózsit és — az anyját. Szegény ezredes, a

ki mitsem gyanított arról, hogy feslett neje a leányát ide hurcolja azokon az éjszakákon, a mikor ő a kaszárnyában farsztó szolgálatot teljesít; ha valaki ezt elmondta volna neki, képes lett volna az illetőt kardjával menten összeapritani.

... Mindenütt csupa ismerős

Gyaloghintó.

Kétlovas uri díszkocsi.

Fejedelmi fogat a múlt század elején.

Ilyen Noébárcában utaztak a királyok és királynék a régi időben.

arcz. Orvosok és ügyvédek, bankigazgatók és nagykereskedők, megyei és városi főtisztviselők, öregek és fiatalok mulattak csupa serdületlen, 8—14 éves leánykával, zajos, bűnös kacajok és ártatlan sikongások zajában...

A terem másik oldala a »hölgyeké« volt. Ide jártak a város vagyonos, nagyuri dámái, volt közöttük már hatvan évet túlhaladott is és versenyt ittak a tuloldali férfiakal, csak hogy ezek viszont 15—17 éves fiúcskákat ittattak, — »mulattattak«...

A számalomra méltó, pezsgőtől eltorzított gyermekarczokon meglátszott, hogy nem tudják, mit cselekszenek. Volt közöttük sok, a kiket szülők és nevelők bocsátottak

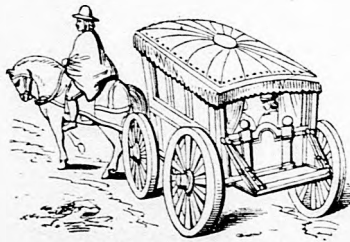
áruba a bűnök eme szennyes piacán... voltak olyanok, a kiktől szülők azt hitték, hogy békés, szelid rokon vagy baráti házban aluszszák az ártatlanok, veszélytelen és gondtalan álmaikat... voltak végül olyanok, a kik egyszerűen elűntek s a kétségbeesett szülők álmatlanul, őrjöngve keresték őket nappal és éjszakákon...

Itt nyelte el a kicsinyeket, a mit sem sejtőket, a boldogtalan szerencsétleneket a bűnös város borzalmas, éhes, mohó torka, — a legszörnyűbb erkölcsi és testi halál mélységes örvénye...

Voltak olyanok, a kiket innen egyenesen a kórházba, voltak olyanok, a kiket innen egyenesen a temetőbe szállítottak...

Hogyan folyhattak ezek a hihetetlen üzemek egy oly városban, melynek szervezett rendőrsége, modern műveltség-színezete és civilizált társas élete van? S hogyan fejlődhetett ki annyi ember tudtával titokban, de szemérmelen vakmerőséggel ennyire?

Miklós nem hitt a szemeinek. Szeretett volna a bűnös társaság közepébe rontani s botjával és revolverével venni elég-tételt az emberiség e nemtelen meggyalázóin. Szeretett volna kiáltani, ordítani, hogy fejükre lázítsa az álla-

Egylovas régi hintó.

tias érzésű gazoknak az egek és az elemek vészes haragját...

De ő egy gyermeket keresett, a kit előbb vissza kell adni szüleinek, — aztán jöjjön a bosszu, a felelősségre vonás.

Ki tartozik mindeztért felelősséggel? A narkotizált gyermeki elméknek épen úgy, mint a szülők-

nek, a város, az ország és az egész művelt világ polgárságának egyaránt? Kétségtelenül a városi közigazgatás, a rend, az erkölcsök, a szellemi és anyagi élet két vezető férfija, a kiktől minden függ és a kik nélkül semmi sem lehetséges: a polgármester és a főkapitány...

Azok pedig szintén ott ültek, együtt egy asztalnál, holt részegen, egy siró, nyilván ide most először hurcolt kis leánykát csitítgatva, biztatva. Kinálták mindenfélével, étellel, itallal, pénzzel, ékszerekkel, — a leánykának nem kellett semmi, csak sirt szegényke, sirt keservesen.

— Haza akarok menni! rimánkodott szivrehatóan.

— Hát akkor minék jöttél ide? szolt gunyosan vigyorogva a nagyfejű, vizes szemű polgármester.

— Azért, mert az utczáról csalt be egy asszony, hogy itt van édesanyám, aki nekem kalapot akar venni...

— Hallgass! ordított rá a főkapitány s ha nem teszed azt, amit mondok, sohasem fogsz innen hazamenni...

Miklós a legmélyebb felháborodással hallgatta ezeket a szavakat. Hirtelen megtapogatta zsebét. Ott volt a fénykép. Elővette... egy pillantást vetett arra és szinte nem is emberi, deliráló hangon kiáltott föl:

— Lujza!

Egyszerre elcsöndesedett a zajló terem s a tágra nyílt szemek mind ott függtek azon a földult férfin, aki revolvért szorongatva kezében, lerohant a páholyból s kézen fogta a meglepett leánykát.

— Gazember!... Számolunk! hörögte fuldokló hangon a főkapitány felé...

Mire a megrémült társaság fölocsudott volna az első meglepetés mámorából, Miklós már a házon kívül volt a gyermekkel.

Reggel Miklós a rettenetes éjjeli tapasztalat s a kis leányka megtalálásának részleteit írta, mikor kopogtattak a szerkesztőség ajtaján.

Miklós azt várta, hogy a büntanyán jelenvoltak valamelyike, talán éppen a polgármester jön, hogy megakadályozza a galád üzelmek, a Hugó Irén »üzletében« folyó dolgok leleplezését...

De nem. Egy középkorban lévő, becsületes, nyílt arcú, már megjelenésével is igazi uri ember benyomását keltő férfi volt a látogató...

— A szerkesztő urhoz van szerencsém?

— Az vagyok uram, mivel állhatok szolgálatára?

— Doktor Steier helybeli ügyvéd vagyok, a megyei függetlenségi párt és a nagydrávai katolikus kör alelnöke... Ön meg fog lepődni, szerkesztő úr, hogy én vagyok talán az első ember ebben a városban, aki önnek baráti jobbot nyujtom. Mint városi és megyei bizottsági tag és mint bizonyos tekintetben exponált helyzetben lévő ügyvéd, talán sohasem provokáltam volna magam ellen a közhangulatot azzal, hogy ön mellé álljak, jöjjék igazáról meg vagyok győződve szivemből... De ön ismeretlenül is volt olyan szives és lekötöztetett engem, oly dologban, amelyért én önnek köszönettel és hálával... nem!... barát-sággal tartozom...

— ??...

— Ön csodálkozik, ugyebár! De emlékezzék csak vissza: a múlt éjjelek egyikén érkeztek a városba a szüleim és szeretett, áldott jó nővérkém, akinek alig találná párját szorgalomban és vallásos becsületességben... Uram! Fölháborodot bennem a vér, a mikor hallottam, hogy a váratlanul érkezettek ez a gaz banda éjjel az utcán megtámadta... És Isten tudja, mire nem képesek ezek az emberiségéből kivetkőzött bestiák, ha ön véletlenségéből ott nincs...

— Engedelmet, uram! vágott közbe Miklós, én csak férfias kötelességet teljesítettem...

— Épen azért tartozom hálával, mert tudom azt, hogy nem akadt volna a városban még egy férfi, aki kötelességét teljesíteni merészelte volna... Azért, mától fogva, uram, vegye tudomásul, hogy küzdelmében nem áll egyedül; mert én egész lélekkel, minden erőmmel az ön segítségére, védelmére esküszöm föl. Segítségére, védelmére, szellemiekben, erkölcsiekben — és ha szükséges anyagiakban is. Én is csak egy ember vagyok, de valaki és valami vagyok s ha önt merészeleli valaki bántani, az engem is bánt; akinek és aminek ön ostora, annak ezentul én is nyíltan ellensége óhajtok lenni... Nem számolok a következményekkel, amit tehetek szerény erőmmel, azt megteszem — önrel és önért! Még egyszer köszönöm, hogy férfi volt és kötelességét teljesítette akkor, mikor arra éppen szükség volt...

A két férfi öleléssel bucsuzott...

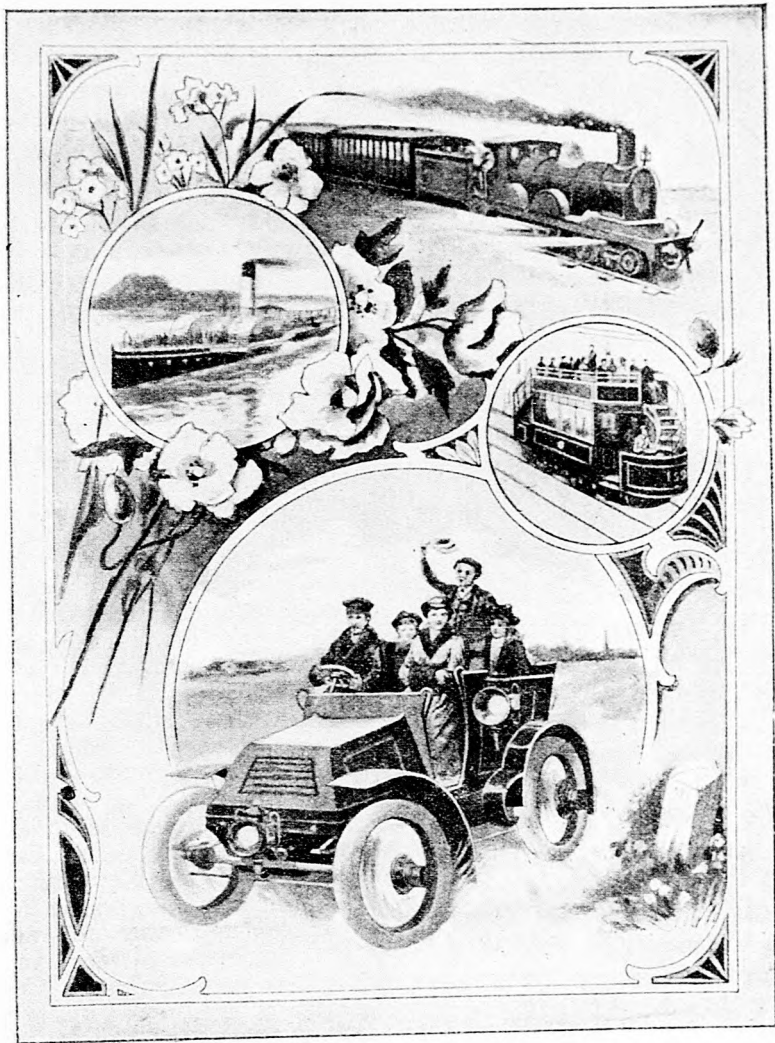
Odakünn az utcán, a szerkesztőség épülete előtt épen nagy csapat rendőr sorakozott, mert a polgármester rendeletet adott a főkapitánynak, hogy a Nagydrávai Ujságból, amelynek mai száma a Hugó Irén bünbarlangját leplezi le, — egyetlen egy példányt sem

UJDONSÁGOK.

Két emlékmű.

— Szilágyi Dezső siremléke és gróf Károlyi Sándor szobra. —

A héten két nagy férfi emléket örökölt meg a magyar társadalom.

Gyorsvonat. Gőzhajó. Villamos vasut. Automobil.

szabad az utcára kibocsátani... Ez történt a magyar jogállamban, az Urnak ezerkilencszázhetedik esztendejében, amire Miklós magában csak így válaszolt:

— Az Isten nem hagyja cserben az igazságot!

(Folytatása következik.)

Dal.

A szüntelen futó idővel
Elmul a sok, nagy érzélem...
Csak egy marad végig szívedben,
És ez kísér mind-mind hivedben:
— Az edes első szerelem.

Mind a két férfi az utolsó évtizedek közéletének nemcsak kiváló, hanem páratlanul nagy egyénisége volt. Az egyik a *politikában*, a másik a *gazdasági* kultúra terén.

Szilágyi Dezsőnek, a magyar politika eme kiváló szellemének, a képviselőház volt elnökének pompás siremlékét vasárnap délelőtt lepleztük le a budapesti köztemetőben. A hatalmas siremléket Szilágyi Dezső dombormivű mellszobra ékesíti. Szilágyi Dezső egész életében a *becsü-*

letes, egyenes, tiszta politika képviselője volt. Ezt még ellenfelei is kénytelenek róla elismerni s ezt kevés férfiuról mondhatjuk el. Ez teszi őt főleg nagygyá és nevét emlékezetessé az utódok előtt.

Eppen ilyen jellemiszta egyén volt *Károlyi* Sándor gróf is, a ki -- ha nem is teremtette -- de új, modern, tevékenységre és erő kifejtésre képes *életre* szervezte a magyar gazdatársadalmat s ezen a téren számos alkotás hirdeti emlékeztét. Ő is, a ki belátta, hogy csak gazdaságilag erős ország képes élni és tett is sokat gazdasági erőnk fejlesztésére, -- ő is példaképe a *becsületos, nyílt, egyenes* politikusnak.

Szilágyi Dezső sirjánál az emlékelavató ünnep vasárnap délelőtt tizenegy órakor kezdődött. A kormány részéről jelen voltak: *Wekerle* miniszterelnök, *Andrássy* belügyminiszter, *Darányi* földművelésügyi, *Günther* igazságügyi és *Josipovits* horvát miniszter.

A nagy férfiú érdemeit felavató beszédében *Vavrik* Béla kuriai tanácselnök, a magyar jogászegyesület elnöke méltatta.

A kormány nevében *Wekerle* miniszterelnök tett le koszorút a sirra. A képviselőház koszoruját *Návay* Lajos alelnök tette le, majd *Wlassics* Gyula a főrendiház s a közigazgatási bíróság, *Günther* Antal az igazságügyminisztérium nevében koszoruzta meg a siremléket. *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter pedig háromezer magyar református egyházközség koszoruját tette le.

Gróf *Károlyi* Sándor szobrát szerdán délelőtt leplezték le, a magyar gazdasági egyesületek három napos kongresszusa keretében. A szoborleplezésen szintén képviselve volt a kormány, az ország két háza és az összes politikai, gazdasági és kulturális egyesületek. A küldöttek száma

meghaladta a kétezret.

A szobor a városligeti Mezőgazdasági Múzeum udvarán áll. Stroblnak kitünően sikerült műve ez, mely *Károlyi* Sándort padon ülve ábrázolja, másfélszeres életnagyságban. A leleplezési ünnepet *Dessewffy* Aurél gróf nyitotta meg. Ezután *Darányi* Ignác mondott beszédet, majd *Bárd* Miklós ünnepi versét szavalták el nagy lelkesedés mellett. Délután 1 órakor emléklakomát tartottak a gazdák s ez alkalommal felavatta *Darányi* miniszter a gazdák *Károlyi-serlegét*, *Károlyi* Sándorról mondott emlékbeszédével. Este 6 órakor az Országos Széchenyi-Szövetség tartott *Károlyi*-estét a Köztelken; emlékbeszédet *Baross* János dr. mondott.

Az első hó. Vasárnap még a tavaszi felöltöben is izzadtunk, hétfőn pedig már nyakunkba szakadt a dermesztő hideg tél. Téliapó hideg fuvallata szürke felhőt hajtott a verőfényes kék égre. Már kora reggel is szállingózott a hó, estefelé pedig a sötétségben szikrázott a még félenken, szinte loppal leereszkedő hócsillag. Az időváltozás majdnem az egész országra kiterjedt, a miről a alább következő táviratokat kaptuk: *Máramarossziget*: Itt és a környéken erősen havazott. A hegyek hólepellel vannak borítva. — *Felsővíssó*: Hétfőn éjjel hideg szél és vihar keletkezett és reggelre öt centiméteres hó takarta a vidéket. Szakadatlanul havazik. — *Kecskemét*: Itt éjjelkor csendes eső kezdődött, a melyet reggelre havas eső váltott föl. A hófok alaposan alászállott. A csapadék teljesen átázta a földet. — *Késmárk*: Mult éjjel folyton havazott. A háztetőt több miliméteres hóréteg fődí. — *Beregszász*: Az idő téliesre fordult. A hó egész nap esett. — *Hajduböszörmény*: A mult éjjel erős vihar volt és esett a hó. — *Óradna*: Menydörgés és villámlás közt esett az eső, utána pedig erősen havazott. — *Karczag*: Hóesés volt, de a hó mindjárt elolvadt. — *Mátészalka*: Hétfőn egész nap

havazott. — *Kassa*: Az idő hidegre fordult. A felvidéken mindenütt havazik. — *Igló*: Két heti szép ősz után hirtelen tél állott be. A Magas Tátrát friss hó borítja s egész vidéken havazik. — *Győr*: Itt és a környéken gyengén havazik. — *Szolnok*: Szolnokon és az egész vidéken erősen havazott. — *Nagyváradról* jelentik: Hétfőn hirtelen hidegre fordult az idő. Reggeltől délig hideg eső esett, míg délután megeredt a hó. A belényesi hegyekből és a környékről ugyancsak havazást jelentenek be hozzánk.

Hivatásának áldozata. *Zádori* János csendőrsvezető, a ki a legutóbb folytatott cigányüldözésekben napokon át nagy tevékenységet fejtett ki, az ezzel járó izgalmak következtében hirtelen megőrült. A szerencsétlen csendőrt a budapesti helyőrségi kórházba szállították.

Az áruló leány. Eszékről jelentik: A rendőrség letartóztatta *Marianovics* Anna siklósi születésű, husz éves, állás nélküli nevelőnőt, egy papucs-készítő leányát, a ki ellen az a gyanu merült föl, hogy osztrák és magyar tisztekkel, ugyszintén szerb tisztekkel való ismeretségei révén hadseregünk csapatainak bizonyos előkészületeiről híreket juttatott Szerbiának. Birtokában hamisított keresztlevelet találtak. *Marianovics* Annát beszállították az ügyészség fogházába.

A ki tévedésből lopott. A czeglédi vásáron két napig együtt mulatott *Szürszabó* Pál jómódu tanyai gazda *Bába* M. József birtokossal. Végre a második napon este hazafelé indultak együtt *Bába* M. József kocsiján. *Bába* azonban utközben meggondolta a dolgot és visszament a korcsmába, *Szürszabó* mámoros állapotában haza hajtattott. Másnap fölébredve látta, hogy idegen kocsi és ló van a tanyáján. Behajtott velük újból Czeglédre s ott a piacon elindította a lovakat. A lovak ismerve a járást, szépen haza kocogtak *Bába* M. József udvarára. Reggelre *Bába* kiáltotta el csodálkozva: „Nini, megjöttek a lovak!” Az esetnek azonban tanuja volt egy czeglédi csendőr, a ki föl-

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására. Az intézet rendelése kizár minden nyereszkezdést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját helyszínerre kiküldi, ki az összes teendők elváltásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondosko-

dik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekről szóló prospektust az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2.) készségesen küld. Az intézet közremüködésének előnyei. 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereség részesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Eladó egyszerre egy összegben kapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztettek. Az intézet által engedélyezett parcellázási kölcsönök előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától adathak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

jelentette Szürszabó Pált. A kecskeméti törvényszék, mivel Bába M. Józsefnek még lótakarói és egyéb apróságai hiányzanak, lopás miatt három hónapi fogházra ítélte Szürszabó Pált. A budapesti királyi tábla nyolcz napra szállította le a vádlott büntetését.

A vasuti ör halála. Zsombolyáról táviratozzák: Péter József vasuti őrt a Nagybecskerek felől érkező vonat derékon kettészelte. A szerencsétlenül járt őt nemsokára kiszenvetett. Özvegye és öt árvája siratja.

A bánya áldozatai. A dévényújfalusi Mittelman-féle mészbányában dinamitrobbanás következtében két munkás meghalt. A szerencsétlenséget a munkások vigyázatlansága okozta.

Megugrott sikkasztó. Koble-szegh Leó Emil szakolczai illetőségű biztosító-ügynök, a berlini Viktória biztosító magyarországi képviselőségének kárára 2770 koronát sikkasztott és megszökött. A rendőrség köröző-levelet adott ki ellene.

Sortüz a bucsun. Az aradmegyei Fakert községben a nemzeti-ségi összejövetel kedden szomorú következményekkel járt. A falu népe, mely éppen bucsut tartott, összeverekedett s a csendőrségnek kellett közbelépnie. mire a tömeg a csendőroket támadta meg, a kik négy-szer adtak sortüzet. Négy halálos sebesült és hat veszedelmesen sebesült maradt a küzdőtéren, de azonkívül több könnyebb sebesültje van az összetűzésnek.

A gyilkos férj. A torontálmegegyei Moroda községben Haász György földbirtokos és felesége között civakodás támadt, miközben a férj az asszonyt nyolcz késszurással megsebezte. A sebesülés következtében Haászné meghalt. A férjet a csendőrség letartóztatta.

Tüz és halál. Vasárnap éjjel Déván kigyuladt Paskovics Herman korcsmája és csakhamar a szomszédos épületek is lángba borultak. A vízhiány miatt a tüzoltók tehetetlenek voltak a tüzzel szemben. Az oltásnál segített Gergely Lázár korcsmáros, a mikor egyik épület homlokfala bedőlt s maga alá temette Gergelyt, a ki súlyos sérüléseket szenvedett. Őt ház, közöttük a városi hullaház is leégett. Gergelyt vonaton a kolozsvári klinikára akarták vinni, de utközben meghalt.

A szerelem halottjai. Fiumében az izraelita temető mögött elterülő helyen a rendőrség egy férfi és egy női holttestet talált, mely már teljesen föloszlásnak indult. A vizsgálat kiderítette, hogy az illetők Kattanics Miklós és Govelizza Itália, a kik közös elhatározással öngyilkosságot követtek el. Hátrahagyott levelükben reménytelen szerelemről tesznek említést.

Hajók veszedelme. A Magyar-Horvát Hajóstársaság Frankopán nevű gőzöse Vegliába menet a petroleumkikötő közelében összeütközött az Otello olasz gőzössel, a mely sülyedni kezdett. A két gőzös személyzetét a Frankopán megmentette, azután visszatért a kikötőbe. A tengerészeti hatóság Klotild gőzöse az Otello segítségére sietett, a melyet három órai munka után a Zichymólóhoz vontatott. A vizsgálat megindult. A Frankopán gőzös, a mely e hónap elseje óta közlekedik, már a második szerencsétlenséget okozta.

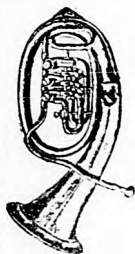
Erdők lángokban. Rimaszombatból írják: A nagy szárazság következtében vármegyénk több erdejében tűz ütött ki, mely nagy pusztítást vitt véghez. Rimabányán a község erdeje gyaladt ki és a tűz oly gyorsan terjedt, hogy a mire a község lakossága a távolos erdőbe a tűz oltására érkezett, már vagy nyolczvan katasztrális hold terület elhamvadt. A tüzet csak nagy erőfeszítéssel éjfélutáni két órára lehetett eloltani s ekkor hazament a nép a fáradságos munka áldomását meginni. Senkinek sem jutott eszébe, hogy a tűz kiujulásának meggátolására néhány ember ott maradjon. Ezért történt tehát, hogy a tűz újra föléledt s csakhamar átcsapott a rimamurány-salgótarjáni vasmű-rész-

vénytársaság szomszédos erdejére. A szinyeczi óriás erdőségben gyorsan terjedt a pusztító elem s a szinyeczi hegyoldalon hosszas sávban mintegy 300—450 katasztrális hold területen fölnyult egész a tetőig. Az iszonyatos tüzet a közeli falvak lakossága csak másnap késő este birta lokalizálni. Nyusztva község határában egy vonat lokomotívjából kikapott szikrájától kigyuladt Fáy Gyula gömörmegeyi főispán erdeje, a melyből átcsapott a tűz a nyusztvai községi erdőbe is és mindkét erdőben igen nagy kárt okozott.

Levélszekrény mint madárfészek. Szinte mesébe illő történet: hogyan lett egy kis madár árulója a hanyag postáslegénynek. Pedig az eset szörül-szóra megtörtént. Angliában, Walles-hercegség egy kicsiny falujában. A falu népe már több ízben panaszt emelt, hogy a kényelmes természetű postáslegény a távolabb eső levélszekrényeket nem igen szokta kiüríteni, s minthogy a panaszok sűrűn ismétlődtek, végre is egy postabiztoszt küldtek ki az eset megvizsgálására. A vizsgáló biztos nem remélt hasznos segítő-társra talált egy madárkában, a fürge kis ökörszemben. A mikor ugyanis az elhanyagolt levélszekrényeket a biztos megvizsgálta, az egyikben — madárfészket talált s hat darab iczipiczi tojást! A kis ökörszem tehát élő bizonyítéka lett a postás hanyagságának, a minek köszönhető, hogy háborítlanul fészket rakhatott a levélszekrényben. A postást méltó büntetés érte, de a madárkának a falu népe kérésére megkegyelmezték és fészket nem dulták föl. Nyugodtan kikölthette fiókáit a kényelmes állami lakásban.

Gyermek a máglyán. Ruttkárról írják: Babics Márton munkás harmadtélves fiauskája pajtásaival a mezőn játszott. Játék közben a gyermekek tüzet raktak és a kis Babicsot a zsarátnokba dobták. A gyermek annyira összeégett, hogy sebeibe belehalt.

Gyűjtogatás boszúból. Nagyváradai tudósítónk jelenti: Lövi Mór

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak, császári és királyi udvari HANGSZERGYÁROS művészek stb. szállítója

Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST Gyár: II., Öntőház-u 2.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR. Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges acélhangokkal — TÁROGATÓ saját találmány, iskolával 35 firtól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

kosgyáni bérlő a végrehajtási novella értelmében bejelentette a kisgazdáknál levő követeléseit. A mióta a parasztok az erről szóló értesítést megkapták, fenyegetőző levelekkel árasztották el a bérlőt. Be is váltották fenyegetőzésüket; fölguyították a bérlő házát és pálinkafőzőjét. Nagymennyiségű szesz és az épületek elpusztultak. A mentéskor kihordott butort ellopták.

A részeges férj és felesége.

Törökszentmiklósról írják: *Halmi* János törökszentmiklósi gazdálkodó folyton részegeskedett és e miatt mindig perpatvar volt felesége és Halmi között. Az asszony hiába kérlelte az urát, sőt Kutas Bálint református lelkészt is megkérte, hogy térítse férjét a jó utra. Vasárnap az asszony éppen a konyhában foglalatzkodott, midőn férje ittasan hazatért és szóváltás támadt közöttük, a mire az asszony elkeseredésében a konyhakéssel elmeteszte a férje nyakát. Halmi csakhamar meghalt. Az asszony a csendőrségen önként jelentkezett.

Vizbefult földbirtokos. Kaposvárról jelentik: *Válics* Béni földbirtokos vadászat közben ispánjával csónakon a Dráva tulsó oldalára akart menni. A csónak fölborult és Válics a vízbe fult. Holttestét még nem találták meg.

Kaland a hegyek között. A galicziai határról, az ugynevezett Verhovina-Kárpátokból írja egyik olvasónk az alábbi érdekes hírt, a melyet mai első képünk megörökít. A környéken vadászok jártak s egy előlük menekülő szarvas véletlenül ama sziklák közé futott, a hol medvebarlangok vannak. Két zsákmányra éhes barlangi talpas, nem törődve a vadászok közelítésével, üldözőbe vették a nemes vadat. Eleinte úgy látszott, hogy beszorítják, és elcsipik a szarvast, mert az egy tátongó szakadék szélére ért, a hol egy pillanatra habozva állt meg. A szakadék átugrása lehetetlennek látszott. Az utolsó pillanatban a bátor szarvas mégis neki rugaszkodott s szerencsésen át is ugrott a veszedelmes mélység fölött. Egyik medve mérgében követni akarta, de lezuhant a szakadékba, a honnan a vadászok vonszolták elő. Igen ritka és szép példány volt. A szarvasnak természetesen nyoma veszett.

A löcsei minorita-templom pusztulása. Löcseről jelentik: A múlt éjjel itt nagy tűz pusztított. A havas szélvihartól táplálva, a tűz, mely egy magánházban támadt, átcsapott a minoriták nagy templomára

és a kolostorra, a mely teljesen leégett. Ugyanilyen sorsra jutott sok ház. A tüzet a tüzoltóság a katonaság segítségével lokalizálta. A katasztrófa alkalmával többen megsebesültek, köztük kettő súlyosan. Sok háziállat is elpusztult. A minorita-rend temploma és kolostora egészen eipusztult; még a harangok is megolvadtak. Csakis az oltárt mentették meg; az orgona is tüzet fogott. Azonkívül még hat ház égett le és számos melléképület is elhamvadt. Egy istállóban huszonnégy ló és sok szarvasmarha elpusztult. Egyik égő házban benne rekedt egy négytagu család. A veszedelemben lévő embereket a maguk életének kockáztatásával Tilkovszky István rendőrkapitány, Gonda István őrsvezető, Sarmaság Demeter csendőr és Sacher József tüzoltó kimentették az égő házból.

Egy háztartásban sem szabad hiányoznia a **Brázay-féle sósorszesznek.**

Krisztus és a démonok.

Befejezésül.

Krisztus, a katolikus egyház alapítója, a démoni hitet, mely a világ minden nemzedékét foglalkoztatni fogja a világ végéig, bevonta eszméi és tevékenysége körébe és bebizonyította, egyrészt hogy sokat tud, mindent tud a démonok felől, másrészt hogy sokkal hatalmasabb náluknál.

Mikor legmagasabb személyében tudományát és hatalmát a démonokra vonatkozólag kitüntette, a nép álmélkodva felkiáltott: „Sohase volt ilyesmi látható, hallható Izraelben!“ (Máté 9, 33.) A tömeg, mely pedig ilyen irányban még a hetedik ősapa hírben maradt beszédjét is hagyományban, tiszteletben megőrzi, sohasem látta, még csak nem is hallotta, hogy valaha, valahol, valaki az ördögöt kiüzni tudta volna és a néma ördögöset szólásra bírta volna... Önkéntelenül felkiáltott a nép: „Hát nem az ács fia ez?“ mert nem érték fel észszel, hogy emberben ekkora természetfölötti erő miképp lehetséges. A tömeg kérdő kiáltására a tömeg másik része kiáltotta a választ: „Valóban Dávid fia ez!“ (Máté 12, 23.) mert a csudák gondolkodóba ejtették őket és közel jártak az igazság megismeréséhez: A messiás jár körükben... mert

ime hall és lát egy ördögötől megszallt, a ki eddig néma volt, vak volt.

Az eddigi evangéliomi adatok Mátétól valók, ki magának Jezusnak volt tanítványa, tehát írásában a személyes benyomást is kifejezésre juttatta. A második sz. evangelista Márkus, sz. Péter felügyelése alatt írta volt a szent könyvét és czélul tüzte ki, hogy abban bebizonyítsa, miszerint Jezus valóban az Isten fia volt. Péter áttette püspöki székét Rómába, hol a démontól leigázott „művelt világ“ állam-vallás gyanánt imádták a bálványokat. Péter tanácsára és utasítására Márkus kiváló figyelmet fordított munkájában arra a magatartásra, melyet Jezuson tapasztalhatott környezete a démonokkal szemben. A márkusi evangéliomnak ezt a sajátosságát az exegeták mind elismerik. A legelső csuda, mit Jezus Urunkról Márkus felemlít, ördögűzés. (1, 23, 34; 3, 11, 12; 5, 7.) Jezus egész nyilvános életét prédikációban és a démonok elleni hatásban festi meg. Mester-tollal írja meg, hogyan kaptak e hatalomból részt a tizenkettők (6, 7.) és az apostolok által mivelendő csudák közül elsőnek ördögűzést ír a krónikájában (16, 17.). Egyedül Márkus hirdeti az evangéliomban, hogy az apostolok tényleg üztek démont és hogy a hívők Jezus nevében hatalmat gyakoroltak a gonosz lélek fölött. (6, 13 és 16, 17.) Evangéliomának első fejezetében (27, 28) így ír: „Álmélkodának mindnyájan és egymásközt kérdezősködvén, mondák: Mi dolog ez? Micsoda új tan? Hatalommal parancsol a tisztátaian léleknek és az engedelmeskedik neki! Ennek hire csakhamar elterjedt egész Galileában“; e leírás által bizonyítja sz. Márkus, hogy az a tömeg, mely Jezus cselekvéseit figyelte, nem volt tudatlan, felfogásban korlátolt, közőmbös, vagy ítéletre képtelen nép, hanem füleltek, vizsgáltak, kutattak és megérteni iparkodtak.

Sz. Lukács mint sz. Pál kísézője írta meg evangéliomát. Tudósítása szerint megrettentek a zsidók, mikor az ördögűzést látták és szóvá tették ezt maguk közt mondván: „Micsoda

hang ez, melynek engedelmeskedik a tisztátalan lélek és távozik, mikor neki parancsolja?" és a csudának hire ment Judeában. (4, 36, 37.)

Mikor a gerazai ördögűzés megtörtént, az emberek kitódultak, hogy lássák, mi van. Elérték Jézust és látták, hogy a megtisztult ember ott ült a Mester lábánál, ruházva volt és értelmesen szólt. Megijedtek. (8, 35.) Mikor Jézus a kis fiut szabadította meg és adta vissza atyjának, az álmélkodó nép Isten nagyságát és jóságát magasztalta és nem győzte csudálni, hogy Jézus ilyesmire képes! (Lukács 9, 43.) Mikor pedig a zsugorított asszonyt szabadította meg és egyenesítette ki, akkor a tömeg örömeiben ujongott és üdvöt rivalt Jézus felé. (Lukács 13, 17.)

Lukács evangélista, ki mint orvos, értette is egyrészt a betegségeket, másrészt látta, hogy az akkori gyógytudomány mily kevésbé alkalmas a betegségek alapos megszüntetésére, súlyt helyez annak hangsúlyozására, hogy a Jézus csudáit tapasztaló nép nem fogadta azt közönyösen vagy természetesen, hanem meglepetésében majd az öröm, majd az ijedség érzései közt hullámozott és a csudákban Jézus küldetését igazolva látta.

Mikor az apostolok kezdték gyakorolni az ördög fölötti hatalmat más országban és más népek előtt, azok éppen úgy viselkedtek, mint a zsidók. A szem- és fültanuk magatartásáról az Apostolok Cselekedeteiben olvassuk, hogy mindnyájan megrettentek és Jézus nevét kiáltva magasztalták. (19, 17.) Későbbi időkben is, ha azt kellett látni a népnek, hogy szentek és hívők hatalmat gyakoroltak a démon fölött, a hatás ugyanaz volt és a pogányok megismerték ebből Jézus istenségét.

A keresztények fel is használták ezt a tanuságot, hogy a római császárok és bírák előtt, kik Jézus miatt a hiveket üldözték, rámutassanak, mikép nem tudnának ők parancsolni a démonnak, ha nem Jézus isteni erejéből örökölték volna a szükséges hatalmat. Tertullian erről így fejtet: „A hatalom, melyet a démon fölött kimutatunk, Jézus nevéből ered; mi Isten helyett és Jézus he-

lyett mondjuk el rá a fenyegetést. Mert a démon Jézustól és Istentől fél, azért fogadja meg szavunkat. Mikor tehát általunk a tüzre és kárhozatra kapnak emlékeztetést, kitakarodnak emberekből és szégyennel, ijedtséggel elborítva menekülnek, mert tudják, hogy sorsuk a mi Istenünk kezében van, kinek mi szolgálunk. Ti (római pogányok) hisztek a démonnak, mikor bálványaitok képében titeket ámit és csal; higyjetek hát neki akkor is, mikor mi általunk kényszerítve az igazságot vallják: alá vannak rendelve a mi Istenünknek. Bálványaitok tanúsága behódít nekünk új hiveket; mert maguktartását ujabban csak úgy lehet érteni, hogy kisebbek, jóval kisebbek, mint Jézus. Nyilvános valóságok elöl ne rekeszszétek be fületeket; minket igazol és titeket is megtanít az arra, hogy a bálványok nem istenek, mert nincs más Isten, hanem csak a keresztények Istene. Ha be akarom bizonyítani, hogy nálatok hamis istenek kapnak imádást, mi ellenben az igaz Istent imádjuk, akkor nem kell mást mondanom, mint azt, hogy bálványokból kiszáll a szereplő gonosz lélek, mikor mi Jézus nevében neki azt parancsoljuk, hogy távozzék! Ha tehát a bálvány szelleme behódol az Ur Jézusnak, akkor ti is jól teszitek, ha behódoltok neki, mert ha Jézus Urunk ur a bálvány fölött, akkor csak engedjétek, hogy ur legyen rajtatok is! (Contra paganos.)

Abban az időben, mikor a kereszténység megvívta harczát a pogány vallásokkal, Jézus tana a démonról és az ő győzedelme volt eszköze annak, hogy a bálványimádás hiába- valóságát kimutassa. A hatalom, melyet Jézus követői és követői a démon fölött gyakoroltak, kellett ahhoz, hogy a természet rendjét visszaállítsa és az igaz Isten megrabolt tekintélyét fényben helyreigazítsa. Jézus új világot hozott az emberség számára, mely az ő istenségén alapult. Ez új világban szent Ágoston így tanított: „Valaki azt kérdezte: Ha a Sátán meg van kötve, miért maradt mégis annyi hatalma? Hát való igaz, hogy még mindig nagy

az ő hatalma, de csak lanyhákban hanyagokban bírja ezt a hatalmat, kik nem igazán félik és ismerik Istent. Hasonló a lánczavert vérebehez, mely csak azt bírja halálosan marni, aki közelébe tolakodik. Ugatni tud, riasztani tud, fogát vicsorithatja, de harapni csak abba tud, aki magát kényére adja. Kényszeríteni senkit sem tud a rosszra, csak rábeszélheti. Beleegyezésünket nem erőszakolhatja többé, de hizeleg, kertel érte és hálót vet.“ (Sermo 197. Dávid et Goliath.)

Jézus magatartásából a démonokkal szemben kivilágosodott, hogy Jézus Isten. Ez a bizonyíték nem homályosult el az idők folyamán, hanem fennmarad mindenkor az egyházban, melyet a Szentlélek kormányoz. Ha az emberiség mindenkor azt fogja elfogadni a démonról, mit a katolikus egyház tanít, boldog lehet. E tannak egyéni és erkölcsi hatását Heinrich dogmatikus (5. kötet 823. oldal) így fejtegeti: — „A kinyilatkoztatott tan, melyet egyházunk tanít a démonról, nem nyomja le és nem homályosítja el a keresztény öntudatot, inkább felbátorít, mert a maga valóságában mutatja be a demont és tárja elénk az alkalmas fegyvereket ellenében. Tehát alázunk meg magunkat a hatalmas Jézus előtt, de elszántan tapodjuk magunk alá a gonoszt, a ki kényszerítve van, hogy maga is térdet hajtson, ha e nevet hallja: Jézus!“

Jézus ur a démon fölött, tehát a hívő ember is ur lehet fölötte; de szabad akaratában áll, hogy akar-e ur lenni? Mert az tény, hogy szabad elhatározás maradt az emberre nézve ez a kérdés. Azért mondja z. Pál több helyütt és azután sz. Péter, sz. Jakab is, hogy a démon még mindig nem nyugszik meg vereségében, embereket Jézustól elrabolni igyekszik, e végből támaszt és ruház fel hamis prófétákat, kik az igaz hittől lelkeket eltérítsenek, ezért szórágalmakat és hazugságokat az igazak ellen, ezért ámit álszenteskedéssel és csalafinta törvénycsüréssel; ezért nem hagyja kiveszni sem a farizeusok faját, sem a szadduceusok faját, az egyik szószerinti merevség által kiöli a hitből a szellemet, a

másik tulhajtott liberalis magyar-
zattal kiveszi a törvényből a lényegét.
Góg és Mágóg még mindig hadat
visel az igazi izraeliták ellen — de
végezetül csak ő szenved vereséget.
Ma még mindig kap nehányszor
szabadságot, hogy kiugorva a pok-
lokból, megkísérthesse a nyáját —
Isten országát, — de utóbb csak ő
lesz az, ki kárhozatba pusztul min-
den hívével együtt, a hamis prófé-
tákkal, az álszentekedőkkel, a tör-
vénytagítókval, a szellemtelen hi-
vőkkel, a formák rabjaival, az erkölcs
tipróival.

Mikor lesz kísértéseinek vége?
azt nem tudja senki. Hosszu ideig
még az evangéliom fog áldásosan
uralkodni. Mikor a végső napok
közelednek, akkor lesz hatalma és
szabadsága legtágasabb ismét e föl-
dön. Kételyek és ellentétek fognak
támadni magában az egyházban.
Rettenetes idők lesznek azok, miket
megjósolt eleve Ezechiél, Pál és Já-
nos . . . mégis igaz marad, hogy
Jézus avégre jött a földre és a végre
hagyta hátra egyházát, hogy Sátán
művei elpusztuljanak a világból!

És el is fog pusztulni minden
műve. Végkép. Még pedig Jézus
erejéből, kiről a paradicsomi ígélet
megmondotta, hogy eltörli Sátán
fejét és ki földi életében győztes
maradt, az emberiségnek pedig sze-
retettel szolgál biztatással:

„Bizzatok bennem, én meggyőztem
a világot! Én vagyok a világ vilá-
gossága! Ki nyomomba lép, nem
botorkál a sötétben, hanem meg-
leli az élet világitó szövétnekét. Ki az
igazságnak szolgál, kilép napvilágra,
hogy művei nyilvánosak legyenek,
mert Istenben vitte végbe azokat“.

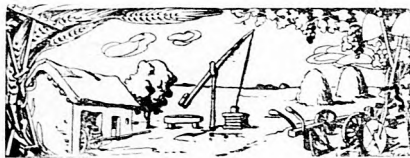
(Vége.)

NÉPEK, NEMZETEK.

Gyilkosság a vasuti kocsiban.
A páris-autun-i éjjeli vonaton az
egyik kocsiban halva találták *Leut-
hereau* marhakereskedőt, a ki szü-
lőhelyének, Dun Les Places város-
kának a polgármestere volt. A sze-
rencsétlen embert utazás közben
valami tompa eszközzel, valószínű-
leg kalapáccsal, agyonverték. A

gyilkosok a hallottat a kocsi pad-
jára ültették, uti pokróczával leta-
karták, úgy hogy kívülről mindenki
alvó utasnak nézhetne, sőt néhá-
nyan, kik abba a kocsiszakasza
beszállottak, eleinte szintén alvó
embernek tartották a már akkor
meggyilkolt kereskedőt. Később
azonban rájöttek a rémes valóságra.
A vizsgálat megindult s mindenek-
előtt megállapította, hogy a keres-
kedőtől elrabolták hatezer frank
készpénzét, a mit eladott marhá-
jáért kapott. A gyanu több jel nyo-
mán egy Leblanc Sándor nevű
tizennyolcz éves fiatalemberre irá-
nyult, a ki Párisban könyvelői kur-
zust hallgat. Leblanc, a ki földije
a kereskedőnek, megfigyelte őt
Párisban, utána lopózott a vasuti
kocsiba és kirabolta. A rendőrség
letartóztatta Leblanc Sándort, a ki
töredelmesen megvallotta bűnét.

Emberpusztító tájfun. Amoy-
ból táviratozzák: Csang-Csuban
(Kvantung kerület) egy tájfun (igy
neveznek egy veszedelmes szélvi-
hart) alkalmával háromszáz ember
életét vesztette.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar-pártolás?

Budapest, október 19.

Az ideai költségvetés negyven
millió koronát jelöl ki, mely ösz-
szegért a magyar államvasutak új
waggonokat szerezzenek be. Le-
gyen köztük sok teherkocsi, elég
személykocsi, aztán néhány vonat-
vezető, postai és végül olajszállító
kocsi.

Nem új dolog ez; minden újság-
olvasó rég tudja. Kész a szerződés
a waggon-gyárakkal is, melyek a
költségvetésbe állított negyven
millió koronát mind az utolsó fil-
lérig el is használják a szükséges
vasuti kocsik megépítésére.

Új dolog azonban, hogy a né-
metországi waggongyárak, mikor
megismerték a kormányunk és a
magyar gyárosok közt létrejött
szerződést, akkor beállítottak egy
szép napon Kossuth Ferenczhez,
mint kereskedelmi miniszterhez és
közölték vele, hogy ugyanannyi
kocsit és ugyanolyan kiállításban,
mint a magyar waggongyárak, meg-
csinálnak — huszonnyolcz millióért

A harmincz százalékos árkülön-
ség megdöbbenetette a magyar kor-
mányt. Szóra állították a magyar
gyárakat és azok kénytelenek vol-
tak bevallani, hogy igazán lehetsé-
ges a német ajánlat, A németek
megcsinálhatják a waggonokat any-
nyiért, de a magyarok nem.

Hogy miért nem? azt talán nem
is kérdezte tőlük a kereskedelmi
miniszter. Hanem beleegyezett egy
olyan előterjesztésükbe, mely hang-
zott eképpen: Ha a magyar kor-
mány megengedi, hogy a wagg-
nokhoz szükséges fém, vas, posztó,
vászon, fa, ólom és a többi alkat-
részeket a waggongyárak mind
Németországból szállithassák kész
állapotban ide be és rájuk aztán
csak a kocsik összeállítása marad-
jon, akkor ők is szállítani képesek
a munkát olcsóbban. És pedig —
kérem ne tessék nevetni! — két
millió koronával olcsóbban! Vagyis
harmincznyolcz millió koronáért.

Megáll az ember esze, hogy
ilyen ajánlattal valaki a kereske-
delmi kormány elé léphet. De még
alaposabban megáll, ha tudtul
kapja, hogy *ebbe az ajánlatba
Kossuth Ferencz belement.*

Vagyis: a németek huszonnyolcz
millió ajánlatával szemben kapnak
a magyar gyárak ugyanazon mun-
káért harmincznyolcz milliót, de
még ezenfelül engedélyt is kapnak,
hogy összes alkatrészeiket onnan
szerezhessék be, hol sokkal olcsó-
bban kapják. A vámkülföldre jut
tehát minden haszon, a mi abból
támad, hogy vasuti kocsikat vásá-
rol a magyar állam.

A magyar fémgyárosok, vasgyá-
rosok, posztógyárosok, és a többi
mindenféle iparosok, kik ilyen tö-
meges kocsi-megrendeléskor mun-
kát szoktak kapni, ezuttal szophat-
ják tovább az ujjukat éhségükben,
mert a magyar waggongyárosok
engedélyt kaptak, hogy szükségle-
tűket a vámkülföldről szerezzék be.

Mégis legérthetlenebb csak az
marad a magyar adózó nép előtt,
hogy ha már külföldről vásárolják
a vasuti kocsik alkatrészeit, mert
az olcsóbb, akkor miért fizet a
magyar állam a waggonokért mégis
huszonnyolcz milliót és nem csak
gyárosok ennyiért akarják a kész
vasuti kocsikat szállítani?

Annyi az adózó nép filléreinek
fölsége, hogy a kereskedelmi kor-
mány szinte gondtalanul onthat tiz
milliót a waggongyárak zsebébe?

Istonyuan megdöbben mind-
nyájunkat ez a hír. És ha nem
volna kétségtelen valóság, kedvünk

volna a
Kossuth

Mert
ember
kodott
sok tu
csit hu
szállita
vétek
milliót
meg tu
árért, a
hassák
pedig t
jából é
És min
szerző
waggon
Mert
elajánd
azt se
ket kü
vasuti
itthon
senki e
a magy
éppen

A
szarva
lésre s
silány
lönöse
tette, h
mielőb
vásárol
hajtás
hanyat
ország
ván, az
lásra k
havába
ország
szágra
darab
Ugyan
18.338
vitt áll
tingens
is a kü
hogy r
mint m
hónap
tódva.
bevásá
téssel
velésü
sikerül
érték
fogva
is a r
Végre
jobb m
általáb
dunánt
1 1/2—2
szerezh
közt ir
tember

volna az egész dolgot eltagadni Kossuth fejéről.

Mert helyében minden magyar ember csak egy irányban gondolkodott volna: »Ha a német gyárosok tudnak ennyi meg ennyi kocsit huszonnyolcz millió koronáért szállítani, akkor Isten ellen való vétek volna értük harmincznyolcz milliót kifizetni. De ha a németek meg tudják csinálni a kocsikat ezen árért, akkor meg kell, hogy csinálhassák a magyar gyárosok is, még pedig tisztára magyar kéz munkájából és magyar nyers anyagokból.« És mindenki csak ilyen értelmű új szerződést kötött volna a magyar waggonygyárosokkal.

Mert nincs a magyar államnak elajándékozni való tíz milliója; de azt se szabad, hogy az alkatrészeket külföldön vásárolják a magyar vasuti kocsikhoz, míg ugyanakkor itthon a magyar ipar pang, holott senki és soha annyit nem beszélt a magyar ipar pártolásáról, mint éppen a mai kormány és ma!

A takarmányhiány és a szarvasmarha-kivitel. A telelésre szükséges takarmány ezidei silány eredménye gazdáinkat, különösen a kisczudákat arra készítette, hogy számfölötti jószágukon mielőbb tulajdonosok legyenek. Az országos vásárokon tapasztalható nagy fölhajtás s így a fokozott kínálat ár-hanyatlást idézett elő, ami az olaszországi vevőknek tudomására jutván, azokat nagyobb szabású vásárlásra készítette. Julius és augusztus havában a magyar szent korona országainak területéről Olaszországba összesen több, mint 9000 darab szarvasmarhát vittek ki. — Ugyancsak kivitték szeptemberben 18.338 darab szarvasmarhát. A kivitt állatok nagy részét azon kontingens teszi, mely más években is a külföldre szokott kerülni, csak hogy nem rövid néhány hét alatt, mint most, hanem az őszi és téli hónapokra arányosabban fölosztódva. Párhuzamban az olaszok bevásárlásával van állami közvetítéssel hazai vásárlás is. A földmivelésügyi miniszter intézkedésére sikerült már az árakat a valódi érték színvonalára emelni, ennél fogva gazdáink a kivitt anyagért is a rendes árakat kapták meg. Végre megnyugtató az is, hogy a jobb minőségű tenyészűszőket egyáltalában áruba nem bocsátják. A dunántúli pirostarka tájfajta üszők $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ éves korukig ma sem szerezhetőek be 400—700 korona közt ingadozó árakon alul. A szeptember hónap folyamán kivitt

anyag következőleg oszlik meg: Magyarországból: Vágó- és igászok 1572, tinó 8417, vágó tehén és bika 686, tenyésztehén és bika 165, szopós borjú 217, üsző 3434 darab. Horvátországból 3847 darab. Főösszeg 18.338 darab.

Budapesti piaci árak.

Liszt. Nullás 36.40, egyes 35.80, kettes 35.20, hármás 34.60, négyes 34.—, ötös 33.40, hatos 32.60, hetes 30.—, nyolczas 16.—, F. 12.—, G. 12.20.

Buza ára e héten emelkedett.

Minőség	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki	78	23.85 — 24.20
"	79	24.15 — 24.65
"	80	24.35 — 24.80
Pestvidéki	77	23.55 — 23.85
"	78	23.65 — 24.—
"	79	23.95 — 24.40
Bánsági	78	23.85 — 24.20
"	79	24.15 — 24.60
"	80	24.25 — 24.80
Bácskai	78	23.85 — 24.20
"	79	24.15 — 24.65
"	80	24.25 — 24.80
Fejérmegyei	78	23.65 — 24.—
"	79	23.95 — 24.40
Rozs I. rendű	19.60	— 19.75
" középrendű	19.40	— 19.55
Árpa takarm. I.	16.05	— 16.20
" II.	15.70	— 15.95
Köles	13.75	— 14.—
Zab I. rendű	16.85	— 17.15
" II.	16.35	— 16.65
Tengeri (belföldi)	17.60	— 17.80

Káposztarepce új — korona. Burgonya sárga 6.40—7.20 korona, rózsza új 5—6.— k. száz méterhátsáncunk. Hagyma ötven kilós zsákokban — Réti széna 7.20—9.60 muhar — 10.40; zsupszalma — 6.70 alom 5.70 korona méterhátsáncja.

Disznósir 100 kg. 1.50 K., szalonna 1.20 és 1.24 korona közt. Háj 1.30—1.32 a kilója; füstölthús 1.80—2.— korona; hazai sonka 1.40—2.— korona. Teavaj 1.80—2.— korona; főzővaj 1.40—1.50 korona. Tehénturó kilója 18—28 fillér. Tojás ládája (1440 darab) 84—88 korona.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

N. K. (Szent-Lőrincz-káta.) Ön rossz néven veszi, hogy tavaly a tanítók fizetés rendezését sürgettük, most pedig a vasutasok érdekében emelünk szót. Es azzal vádol, hogy a »hivatalnokokat« pártoljuk, a földmivelőket pedig elhanyagoljuk. Bocsásson meg, de ön egy kissé igazságtalan irántunk. Mi mindig is első sorban a magyar földmivelők érdekében szerkesztjük a lapot. De gondunk kell, hogy legyen a más foglalkozású *kisemberekre* is. A magyar nép gondteljes, nyomorúságos helyzetének javítására mindent megteszünk, de az a baj, hogy nemcsak a földmivelőnek van gondja, nyomorúsága, hanem a többi *munkás* honpolgárának is. Már pedig önnek a tanítója éppen olyan küzdő munkása e hazának, mint ön. És az a szegény vasutas, a ki életét kockáztatja embertársaiért, talán még nehezebben él, mint ön. Szeretettel kell lennünk minden edes magyar munkástársunk iránt és nem gyűlölettel. Nem »hivatalnokok«, hanem »munkás magyar testvéreink« érdekében emelünk szót. Legyen ön is tekintettel azok iránt, kik évi 300 frt. fizetést kapnak és e mellett még egy megkapálni való darab földjük

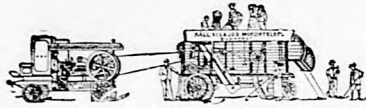
sincs. Csak ha minden ember nyomora megszűnik, akkor lesz *mindenki* megelégedett. A földmivelőket első sorban kell méltányolni, hogy dolgozni, termelni tudjanak. De a többi *kisember* helyzetén is javítani kell, hogy *ők is jobb árt fizethessenek* a fölemivő termelési czikkejért. Azért nyomorog a magyar földmives, mert a más foglalkozású *kisember* nem tudja megvenni terményeit, csak koldusáron. Ellenben a zsidó megveszi és gazdagodik. Tehát legyen a magyar olyan helyzetben, hogy ő vehesse meg és ne a zsidó. Ezért pártoljuk és támogassuk *minden szegény magyar ember érdekeit*, mert csak akkor jutunk eredményre, ha kezét fogva, összetartással küzdünk egymás megélhetéséért. Mindenki ott keresi kenyereit, a hol tudja. Ne legyen tehát ön sem azon az elven, hogy széthuzást kell keresni a küzdő *kisemberek* között. Ellenkezőleg. A kéz kezét mos. — Tévedésünket az előfizetésre vonatkozólag észre vettük. Bocsánatot kérünk. — **H. J. L.** (Naszvad.) Tudósítását köszönjük. — **B. J.** Megkaptuk. Válogatunk belőlük. — **N. G.** (Szepteki.) Hogy vajjon a parcellákból *kisbirtokosok* vehetnek csupán, vagy pedig *középbirtokosok* is, ezt csakis az tudja megmondani, a ki a parcellák eladásával meg van bízva. Erre nézve fölvilágosítja önt az a mérnök, a kihez először fordult. Csak siessen vele. — **ifj. Cz. J.** (Nak.) Ha nincs alkalmazva valahol, akkor a betegséglej-díjat nem kell fizetnie. Ha azonban szabályszerűen alkalmazva van, még ha szülei a munkaadók, akkor is fizetnie kell. — **K. M.** (Ó.-Szt.-Iván.) A követelés nem jogos. Ha önnek megvan a nyugtája, mutassa fel azt. Ha azonban elveszett, forduljon panaszával egyenesen az adóhivatalhoz s kérje, hogy nézzenek utána, ott abban az évben el van könyvelve, a mit fizetett. — **D. F.** Tandijelengedésért folyamodjék ahhoz, a ki az iskolát fentartja. A tanfelügyelőséghez írjon, az majd utbaigazítja önt erre nézve, mert minékünk nem irta meg, hogy melyik és miféle iskoláról van szó. — **N. J.** (Bedeg.) Irjon a »Magyar Gazdák Vásárcsarnok-ellátó Szervezetének« Budapestre és írja meg oda, hogy mit és mennyit akar küldeni. Azok majd válaszolnak és megírják a föltételeket. Persze, hogy mindenki küldhet, ha elég nagy mennyiségű áruja van. A másik dolgot megveheti *Geitner és Rauschnál* Budapest, Andrassy-ut 8. Mindkét helyen hivatkozzék lapunkra. — **U. J.** (Karácsond.) Az adó összevonása nem indokolt. Ön csak a 20 hold földje után tartozik *adó* fizetni. Forduljon különben panaszával egyszerű beadványban az oda tartozó pénzügyigazgatósághoz, de gyorsan. — **K. J.** Ha addig meg nem másítja a végrendeletet és nem köti külön határidőhöz érvényességét, akkor az, a mi abban foglaltatik, érvényes 20 év múlva is.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Sz. E. Alsópél. Márcziusig rendben. — **N. G.** Szeptek. 1909-re is átmegy 2 kor. — **K. A.** Grdjevac. Igaza van, nem tartozik, az intés tévedésből ment. — **O. J.** Dobódel. 1909-re is fizetve van egy negyed év. — **G. K.** Hajduszoboszló. Félévet megfizette. — **V. T.** Pered. 2 kort kaptunk. — **K. Gy.** Karád. 6 kort. a M. Néplapra és 8 kort. a Keddi Lapokra könyveltünk. — **N. M.** Torna. 1909 első felét is ki van fizetve. — **Cs. J.** Bihar-Sályi. Még két kort. küldjön. — **T. P.** Kaka. Hátraléka nincs, sőt két korona átmegy a jövő évre is.

A valódi Kállai-féle „Glória”

benzin-motorok és
motor-eséplők ::

a legjobbak. Aki tehát teljes jótállás mellett 3-5 évig terjedő részletfizetés mellett megbízható, jó és olcsó motort akar vásárolni, ügyeljen a pontos címre és kérjen ezen szakértő cégétől ingyen képes árjegyzéket.

KÁLLAI MOTORTELEPE
Budapest, Nagymező-utca 43. sz.,

hol használt járgányos s gőzcseplőkészletek cserébe is vétetnek.

Szőlő-oltvány

és vesszőkről nagy képes árjegyzékemet

ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delaware-ből 1 1/2 millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cím:

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepe BIHARDIÓSZEG.

A legszebb szobadisz!
Egy gyár feloszlása alkalmával sikerült 80.000 faliszőnyeget és 11.000 ágylőt olcsón vásárolni, úgy hogy abban a helyzetben vagyok, hogy egy remek

fali szőnyeget zseniliából

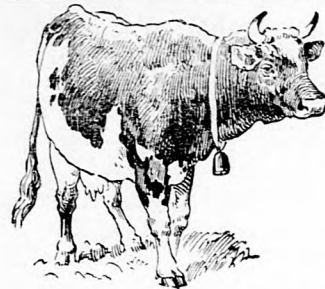
mindkét oldalán egész egyforma, gyönyörű színtartó, 100 cm. széles, 200 cm. hosszú gyönyörű mintákkal, u. m.: oroszán, szarvas, őzcsalád, kutya, hattyu, virág és perzsamintákkal, a frt 2-80 (5 K 60 fill.) utánvétellel. Különösen ajánlható nedves lakásokba, miután ezen szőnyeg annyira vastag, hogy a nedvesség nem hatolhat át. A legszebb ágylő drbjá 80 kr. Használó köszönőiratokat kapok naponta felszólítás nélkül.

Tek. Hoitash J. urnak, Göding.

A faliszőnyeggel annyira meg vagyok elégedve, hogy ma már a harmadik megrendelést eszközölöm, nagy családom és kiterjedt ismeretségem valamennyier rendelést tesz nek Önnek, mert az árutól valósággal el vannak ragadtatva. Küldjön még két faliszőnyeget mielőbb. Kiváló tisztelettel ENGEL ADOLF Budapest, V., Báhory-utca 4.

1908. márczius 2-án.
Amennyiben az áru a megrendelőnek meg nem felel, azt visszaveszem és a pénzt visszaadom. Erstes Mähr sohes Warenversandhaus Julius Hoitash, Göding Nr. 304 Mähren.

Vértes-féle sóborszesz,
Minden házban szükséges.

Parisi világkiállítás 1900 „Grand Prix”

Kwizda-féle

korneuburgi állattáp-por.

Diät-szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Ára: egész doboz 1-40 K, fél doboz 70 f.
10 éven felül használatban számos tenyésztőben étvágytalanság, rossz emésztés ellen.

Tehenek tejét gyarapítja és minőségben javítja. Kwizda-féle korneuburgi állattáp-por csak mellette látható védjeggyel valódi.

➤ Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ➤

Főraktár Budapesten Török József gyógyszer-tárában Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. szám.

Hirdetéseinket az olvasók szives
figyelmébe ajánljuk!

Kérje ingyen

és bérmentve nagy képes főárjegyzékemet 3000 ábrával mindennemű nikkellel, ezüst- és arany órákról, valamint arany, ezüst, hangszer, aczéll és bőrárúkról, dohányzó-szerekről stb. eredeti gyári árbán.

Nikkel remontoir óra K 3,50
Syst. Roskopf pat. óra „ 4,—
Eredeti svájci system
Roskopf patent — „ 5,—
Bejegy. Adler Roskopf
nikkel horgony óra „ 7,—
Goldin rem. óra „Luna”
művel dupla fedéllel „ 9,—
Ezüst-trem. óra „Glória”
művel nyitott „ 8,40
Ezüst rem. óra dupla
fedéllel — — — — — 12,50
Ezüst pánczelláncz rugós
gyűlével 15 gr. „ 2,60
Orosz tulánikkal horg.
rem. óra Luna tüvel „ 10,50
Kakukóra K 8,50, ébresztő-
óra K 2,90, konyha-óra K 3,—
Schwarzfeldi óra K 2,50.

Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. Koczkázat kizárva! Becserelés megengedve vagy a pénz vissza.

Eisó oragyár Brűx.
Konrad János cs. és kir. udv. szállító
Brűx, 533. sz. (Csehország).
Magyar levelezés. Magyar levelezés.

Olcso
eseh ágytollak

5 kiló uj foszott 12 K; fehé-
hér, pehelykőnyű 18—
24 K; hóféhér foszott 30
—36 K; szállítás franko
utánvétellel. Csere és visz-
szavezés a postadíj meg-
térítésével történhetik.

SACHSEL BENEDEK, Lobes 11
Pilsen U.p. Csehország.

Ágyhavizelés.

Azonnali szabadu-
lásért jótállás. Felvi-
lágosítás díjtalan.
Kor- és nem meg-
adandó! Fényes kö-
szönőlevelek. Or-
vosilag ajánlva.

„SANITAS” inté-
zet Velburg P. 122.
Bayern.

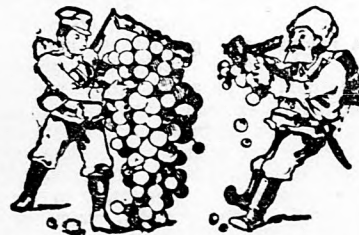
„Derüs képek”

Irta: **Maróthi János.**

Csinos kötésben ára 1 korona
Kapható kiadóhivatalunkban.

legjobb üz-
letág a **Pázmáneum-naptárak.**
Kelendő áru! Rendkívüli kedvezmények! Olcsó ár!
Tessék prospektust kérni a kiadóhivaltól.

Viszontelárusítóknak

Szőlő-oltványokat

szállít, fajtisztaságáért jótállva legdusabb
választékban a már évek óta elsőnek és
legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti

első szőlőoltványtelep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES, Medgyes 11. (Nagyküküllőm.)**

➤ Tessék képes árjegyzéket kérni! ➤ Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből
érkezett elismerő-levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az
ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbe íleg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep
feltétlen megbízhatóságáról.